ХЎЖАЛИК ЙИЛИНИ БАРЧА СОҲАЛАР БЎЙИЧА МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙЛИК

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 228 (2261). | 17 ноябрь, шанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

РЕЗЕРВЛАР — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА!

Шонли Коммунистик партиямиз ва қаҳрамон совет халқи ўз олдига жуда катта вазифани — яқин йигирма йил ичида мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдек улкан ва шарафли вазифани қўйган. Бутун прогрессив инсониятнинг асрий орзуси бўлган ана шу нурли манзилга боришнинг аниқ ва равшан йўллари партиямиз Программасида бутун тўлалиги билан кўрсатиб берилган.

Улуғ мақсад — катта ғайрат қўзғайди, деб бежиз айтилмаган. КПСС XXII съездининг тарихий қарорларидан бениҳоя руҳланган областимиз меҳнаткашлари ҳам барча совет кишилари қатори партиямиз белгилаган нурли йўлдан бориб саноат, қурилиш, транспорт, қишлоқ хўжалиги, хуллас социалистик экономикамизнинг барча тармоқларини юксалтиришда ғоят катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Етти йилликнинг ўтган даври мобайнида область саноати маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 56 процент кўпайтирди. Шу йилнинг ўн ойлик топшириғи эса муддатидан илгари — 25 октябрда бажарилди ва пландан ташқари халқ хўжалиги учун кўп миқдорда турли хил маҳсулотлар тайёрлаб берилди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш суръатлари етти йиллик планда кўрсатилганига қараганда анча илгари бормоқда. Машинасозларимиз 1961 йилдагига нисбатан 1828 та пахта териш, бир неча минг автоприцеп, культиватор ва кўрак чувиш машиналарини кўп ишлаб чиқардилар.

Бу ютуқлар маҳаллий партия ташкилотлари саноатга раҳбарликни яхшилаганликлари, завод ва фабрика, қурилиш ташкилотларидаги мавжуд резервларни аниқлаб, улардан тўлароқ фойдаланганликлари, ишлаб чиқаришдаги кўпгина туб масалаларни ҳал этишга коммунистлар ва партиясизлар оммасини кенг жалб этганликлари туфайли қўлга киритилди. Шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари корхоналарнинг экономикаси билан чуқурроқ шуғулланадиган, янги техника ва прогрессив технологияни жорий этиш, новаторлар ҳамда илғор коллективлар тажрибасини кенг оммалаштириш каби масалалар билан яхшироқ шуғулланадиган бўлиб қолдилар. Бу соҳада уларга партия контроль комиссиялари катта ёрдам бермоқда. Ҳозирги пайтда областимиз саноат корхоналари ва транспортида 1100 дан ортиқ партия контроль комиссиялари ишлаб турибди. Улар меҳнат ва молия ресурсларидан, табиий бойликлардан энг рационал ва самарали суратда фойдаланиш йўлларини аниқламоқдалар, ортиқча чиқим ва нобудгарчиликларни йўқотиш йўлида катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар.

Партия ташкилотларининг куч-ғайрати билан областимизда етти йилликнинг ўтган даври мобайнида 200 дан ортиқ поток-технологик ва 220 та конвейер линиялари, 320 дан зиёд агрегат, автомат ва ярим-автомат станоклар ўрнатилди ва ишга туширилди. Бу соҳада «Ташсельмаш», «Чирчиксельмаш», Олмалиқдаги Олтинтопган ва Чирчиқ электр химия комбинатлари партия ташкилотлари айниқса катта иш қилмоқдалар. Улар резерв ва имкониятларни ишга солиш йўли билан мавжуд ишлаб чиқариш майдонлари ва асбоб-ускуналардан тобора кўпроқ маҳсулот олинишини таъминламоқдалар.

Лекин эътироф этиш керакки, гарчи саноатимиз ва қурилиш индустриямиз йил сайин юксалиб, ўсиб, ривожланиб бораётган бўлса ҳам, ҳали бу соҳадаги резервлардан кўнгилдагидек фойдаланаётганимиз йўқ. Планлаштириш, таъминот ва ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги камчиликлар туфайли кўпчилик корхоналарнинг қувватидан етарли фойдаланилмаётир, асбоб-ускуналар ва ишчи кучларининг бекор туриб қолиш ҳоллари ҳали ҳам рўй бермоқда. Шунинг оқибатида областдаги 39 корхона 10 ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини бажармади. Бу ҳол шунинг оқибатида юз бердики, бошланғич партия ташкилотлари корхоналарнинг экономикасига суст таъсир кўрсатмоқдалар, барча имкониятларни аниқлаб чиқиб, уларни ишга солиш соҳасида яхши ташкилотчилик ишларини олиб бормаётирлар.

Социалистик система халқ хўжалигининг барча соҳаларини мисли кўрилмаган даражада тез суръатлар билан юксалтириш учун ғоят катта имкониятларни яратиб берди. Бизнинг резервларимиз битмас-туганмасдир. Ҳамма гап ана шу резерв ва имкониятлардан ишнинг кўзини билган ҳолда фойдаланишда қолган. Қолоқ корхоналарни илғорлар қаторига етказиб олиш, асбоб-ускуналарнинг бекор туриб қолишини тугатиш — халқ хўжалиги учун қўшимча равишда кўп миқдорда маҳсулот етказиб беришнинг жуда катта резервидир. Биз ана шу имкониятлардан фойдаланишимиз керак ва лозим. Шундай қилсак, юксалиш суръатларимиз янада тезлашади, Ватанимиз куч-қудрати тағин ҳам ошади.

Яна икки кундан сўнг Ватанимиз пойтахти — жонажон Москвада Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини бошлайди. Пленумда саноат, қурилиш ва қишлоқ хўжалигига партия раҳбарлигини яхшилаш масаласи мухокама қилинади ва социалистик хўжалик системасининг имкониятларидан тағин ҳам тўлароқ фойдаланиш йўл-йўриқлари ишлаб чиқилади. Ҳаёт шуни кўрсатмоқдаки, беистисно барча корхоналарда ва қурилиш ташкилотларида, ҳатто давлат планлари ҳамда олинган социалистик мажбуриятлар тўла ва ошириб бажарилаётган завод-фабрикаларда ҳам, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга имкон берувчи жуда катта резервлар бордир. Ана шу резервларни ишга солиш, улардан коммунизм қурилиши манфаатлари йўлида оқилона фойдаланиш — давлат аҳамиятига эга бўлган катта ва муҳим вазифадир.

Етти йилликнинг тўртинчи йилини якунлаш олдида турибмиз. Ҳа демай яна бир довон ошамиз. Ҳар бир корхона, ҳар бир қурилиш ташкилотининг ишини яна бир бор кўздан кечирайлик. Ўзимиз белгилаган режалар, тузган планларимизнинг бажарилишига ҳалақит бераётган камчиликларнинг сабабларини ўрганайлик, уларни қисқа муддат ичида тугатиш чораларини кўрайлик. Шунга эришайликки, 1962 йил планини бажармаган бирорта ҳам завод, фабрика, қурилиш ташкилоти қолмасин. Бунинг учун хўжалик раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари омма ўртасидаги ташкилотчилик ва тарбиявий ишларни янада кучайтириб юборишлари лозим. Ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг ғайрати ҳамда ижодий ташаббусини ошириш, янгиликларни ўз вақтида пайқаб олиб, уларни лозим даражада қўллаб-қувватлаш, турғунлик ва эскиликка қарши қатъиятлик билан кураш олиб бориш — партия ташкилотларимизнинг шон-шараф ишидир.

ЁЗУВЧИ С. П. БОРОДИННИНГ 60 йиллигига бағишланган кеча

16 ноябрда Алишер Навоий номли Давлат академик опера ва балет театрида таниқли совет ёзувчиси, Давлат мукофоти лауреати Сергей Петрович Бородин туғилган куннинг 60 йиллигига бағишланган юбилей кечаси ўтказилди.

Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари, қардош республикаларнинг ёзувчилари китобхонларни мафтун қилган кўп асарларнинг авторини табриклаш учун бу ерга тўпландилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг биринчи секретари Комил Яшин кечани очди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. С. Сахибоев совет адабиётини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун ва туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан ёзувчи С. П. Бородинни Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб берди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова юбилярга орденни топширди.

Шундан кейин Ё. С. Насриддинова Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ёзувчи С. П. Бородинга табрикномасини ўқиб берди.

Филология фанлари доктори Иззат Султонов ёзувчининг ижодий йўли ҳақида доклад қилди.

СССР Ёзувчилар союзидан Михаил Луконин ва Николай Вирта, Туркманистон Ёзувчилар союзидан Берди Кербобоев, Ўзбекистон ёзувчилар союзидан Ҳамид Ғулом ёзувчини самимий табрикладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси В. Й. Зоҳидов Ўзбекистон Фанлар академияси Президиуми номидан, Ўзбекистон маданият министрининг ўринбосари И. М. Федоренко Ўзбекистон Маданият министрлиги номидан, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Қ. М. Муртазоев шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети номидан, Ўзбекистон журналистлар союзининг раиси, «Қизил Ўзбекистон» газетасининг редактори З. И. Есенбоев Журналистлар союзи ва газета коллективи номидан, Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениесининг раиси И. И. Икромов Рассомлар союзи номидан, Ўзбекистон театр жамияти правлениесининг раиси О. Хўжаев жамият номидан, кинорежиссёр К. Ёрматов Ўзбекистон кинематография ходимлари союзи номидан ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси В. В. Шчеглов Тошкент астрономия обсерваторияси коллективи номидан юбилярни табриклади.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг секретари Р. Бобажон юбиляр номига келган табрикномаларни ўқиб берди.

Китобхонлар — Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси Р. М. Яшенькина, В. И. Ленин номидаги умумқўшинлар командирлари олий ўқув юртининг курсанти В. П. Цапков, Тошкент давлат университети филология факультетининг студенти Р. Ҳазратқулов чуқур мазмунли асарлар яратган ёзувчига қизғин ташаккур изҳор қилдилар, унга сиҳат-саломатлик ва муваффақият тиладилар.

С. П. Бородин жавоб нутқида ўз ижодига юксак баҳо берган Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига самимий миннатдорлик туйғуларини изҳор қилди, ўзини юксак мукофот билан табриклаган барча кишиларга чин кўнгилдан ташаккур билдирди.

Юбилей кечасида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. А. Карлов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоева ҳозир бўлдилар.

Юбилей кечасининг охирида катта концерт қўйиб берилди.

(ЎзТАГ).

ЯНА 25 ТОННА УЧУН

Бу бригада аъзолари 65 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта йиғиб-териб олиб, колхозда биринчилар қатори планни бажарганлар.

— Шундан кейин ҳам суръатни бўшаштирганимиз йўқ, — дейди бригадир ўртоқ Абдумажид Муродов, — яна 25 тонна пахта топширишга сўз берганмиз. Аҳдимизнинг уддасидан чиқиш учун пахта тайёрлашни жадал давом эттирмоқдамиз. О. Эшхўжаева, Х. Бованова, И. Пирматов каби ўртоқлар кўсак теришда ўрнак бўлмоқдалар.

Бригадада келгуси йилга тайёргарлик ишлари ҳам бошлаб юборилди. Ҳосилдан бўшаган ерлар шудгор қилинмоқда.

О. ҒАНИЕВ.

Бўка районидаги «XIX партсъезд» совхози.

СОВҒА

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхознинг азамат чорвадорлари КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми очилиш арафасида ажойиб муваффақиятни қўлга киритдилар. Улар давлатга 43 минг 480 килограмм гўшт сотиб, йиллик планни 101 процент қилиб бажардилар.

Хўжалик чорвадорлари бундай муваффақиятга молларни ветеринария-зоотехника қоидаларига риоя қилган ҳолда боқишлари туфайли эришдилар. Улар бу йилги чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрдилар. 2804 тонна юқори сифатли силос бостириб қўйилди. Бу ўтган йилдагидан қарийб 300 тонна кўп демакдир.

Чорвадорлар туҳфаси

Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз чорвадорлари КПСС Марказий Комитети навбатдаги Пленумини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олмоқдалар.

Колхоз бу йил давлатга пландаги 130 тонна ўрнига 185 тонна гўшт, 230 тонна ўрнига 290 тонна сут сотиб, районда энг юқори кўрсаткичга эришган эди.

Хўжалик аъзолари сабзавот сотиш планини ҳам 134 процентга етказиб адо этдилар.

Колхоз аъзолари давлатга яна 50 центнер гўшт, 100 центнер сут ва 150 центнер сабзавот сотиш учун курашмоқдалар.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

МУСТАҲКАМ БИРДАМЛИК НАМОЙИШИ

ГАВАНА, 15 ноябрь. (ТАСС). «Мундо» газетаси 14 ноябрь сонида СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микояннинг Гавана университетида сўзлаган нутқига бағишланган «Куба ва СССР бирдамлиги» сарлавҳали бош мақолани босиб чиқарди. Газета А. И. Микояннинг ёрқин нутқини «Совет-Куба бирдамлиги мустаҳкам эканлигини ифода этувчи нутқ» деб характерлайди.

Газета Фидель Кастронинг Кариб ҳавзасида тинчлик программаси бўлиб қолган беш пунктини Совет Иттифоқи қўллаб-қувватлаётганлиги тўғрисида А. И. Микояннинг айтган гапларини таъкидлаб, ёзади: «Тинчлик куба ва совет халқларининг энг юксак ниятидир», «Мундо» газетаси бош мақоланинг охирида қуйидагиларни ёзади: А. И. Микоян жуда тўғри айтганидек тинчлик душманлари «империалистлар ўзлари хоҳлаган ишларни қилган пайтлар ўтиб кетганлигини» эҳтимол унутиб қўйган бир вазиятда Куба билан Совет Иттифоқи ўртасидаги мустаҳкам бирдамлик ана шу олижаноб мақсадга эришувни таъминлайди.

КПСС делегацияси Болгария Коммунистик партиясининг VIII съездидан қайтиб келди

Болгария Коммунистик партиясининг VIII съезди ишида қатнашган КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов (делегация раҳбари), КПСС Марказий Комитети секретари А. Н. Шелепин, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Ленинград обкомининг биринчи секретари В. С. Толстиков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. П. Казанец, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Болгария Халқ Республикасидаги элчиси Г. А. Денисовдан иборат КПСС делегацияси 15 ноябрда Софиядан Москвага қайтиб келди.

Юқори Чирчиқ районидаги «III Интернационал» колхозининг чевар теримчиси Гулистон Алиматова КПСС Марказий Комитетининг Пленумини эл хирмонига 14 тонна «оқ олтин» тўкиш билан кутиб олаётир. У шу кунларда яна тўрт тонна кўсак териш учун ғайратига-ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқда.
Суратда: ўртоқ Г. Алиматова.
А. Абалян фотоси.

ТЕЗ ВА СОЗ ЭКАЙЛИК!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

□ □ □

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бошоқли кузги дон экинлари экишнинг бориши тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Бу йил республиканинг кўпчилик ғаллакор районларида дон экиш учун қулай шароит вужудга келганлиги таъкидлаб ўтилди. Лекин кўпгина колхоз ва совхозларда дон секин экилмоқда. Ер ҳайдаш кечга сурилмоқда. Мавжуд техниканинг қувватидан тўла-тўкис фойдаланилмаётир. Самарқанд областида 2962 та ҳайдов тракторидан 1783 таси, Сурхондарё областида трактор паркида бор бўлган ҳайдов тракторларининг 61 проценти тахт қилинган, холос. Бу областларда кўпгина сеялкалар далага чиқаришга тайёр эмас.

Анчагина хўжаликларда уруғлик фондлари ҳозиргача жамғариб қўйилмаган, уруғлик дон тозаланмаган ва экиш кондициясига етказилмаган. Уруғлик сортларни алмаштириш қониқарсиз ташкил этилган. Самарқанд областида лабораторияларда текшириб кўрилган 26 минг тонна уруғликнинг қарийб ярми экиш кондициясига тўғри келмайди деб топилган. Сурхондарё областининг хўжаликларида сортларни алмаштиришга киришилмаган. Тошкент областида сортли уруғларни танлаш ёмон ташкил қилинган.

Бу ва шунга ўхшаш камчиликлар оқибатида 1 ноябргача борийўғи 387 минг гектар майдонга дон экилди. Бу, экишга мўлжалланган майдоннинг ярмидан сал кўп, холос. Бошқача қилиб айтганда, **кузги дон экиш учун энг қулай муддатлар қўлдан бой берилмоқда.** Самарқанд областининг колхоз ва совхозлари топшириқни фақат 55 процент, Сурхондарё области эса 45 процент бажарди. Каттақўрғон, Термиз ва Денов ишлаб чиқариш бошқармалари, Хатирчи, Иштихон, Пастдарғом, Бўка, Ўрта Чирчиқ ва Пискент районларидаги хўжаликлар экишда айниқса кейинда қолмоқда.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармалари ҳамда территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ер ҳайдаш ва экиш устидан қаттиқ назорат қилинишини ташкил этмадилар. Бу эса агротехника қоидаларининг қўпол равишда бузилишига сабаб бўлмоқда. Тошкент, Самарқанд ва Сурхондарё областларидаги бир қанча колхоз ва совхозларда ер 15—16 сантиметрдан ортиқ чуқурликда ҳайдалмаётгани, ер чеккалари чала қолиб кетаётганлиги, созланмаган сеялкалардан фойдаланилаётганлиги, дориланмаган ва экиш кондициясига етказилмаган уруғ экилаётганлиги аниқланди.

Қарорда қайд қилиндики, кузги дон экиш суръати ва сифатининг пастлиги совхозларнинг директорлари ва колхозларнинг правлениелари 1963 йилда дон етиштиришни анча кўпайтириш муҳимлигига етарли баҳо бермаганликлари ва область ҳамда район партия, совет органлари томонидан ғаллакор хўжаликларнинг раҳбарларига нисбатан тегишли даражада талабчанлик қилинмаётганлигининг оқибатидир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Тошкент, Самарқанд ва Сурхондарё область партия комитетлари ва область ижроия комитетлари, Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ва ишлаб чиқариш бошқармалари бошоқли кузги дон экинларини экиш билан боғлиқ ишларга қониқарли раҳбарлик қилмаётганликларини қайд қилиб ўтдилар ва ғаллакор область ҳамда районларнинг раҳбарларидан, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ҳамда унинг маҳаллий органларидан ҳамма жойда экишнинг яқин кунлар ичида тамомланишини таъминлашни талаб қилдилар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ҳамда республика Госпланининг келгуси йилда ҳосил олинадиган ғалла майдонини 1 миллион 110 минг гектарга етказиш, шундан 915 минг гектар ерга бошоқли дон экинлари экиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди. Шунга биноан ғаллакор областларга конкрет топшириқлар берилди.

Тошкент, Самарқанд ва Сурхондарё область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига ғалла етиштиришни кўпайтириш ва лалми ерларда дон экишни кенгайтириш, шунингдек, кузда асосан бошоқли дон экинлари экиш тадбирларини белгилаб чиқиш таклиф қилинди.

Ғаллакор область партия комитетлари ва область ижроия комитетларига, Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ҳамда ишлаб чиқариш бошқармаларига:

барча ҳайдов тракторлари ва сеялкаларини қисқа муддатда ишга туширишни таъминлаш, зарур бўлган тақдирда уларнинг бошқа хўжаликлардан ғаллакор хўжаликларга юборилишини ташкил этиш, тракторларнинг ишини икки сменада уюштириш;

уруғлик сортларини алмаштириш ва уруғликни саралашни яқин кунлар ичида тамомлаш, уруғликни тозалашни яхшилаш, албатта уларни экиш кондициясига етказиш, дориланмаган ва экиш кондициясига етказилмаган уруғликнинг экилишига йўл қўймаслик;

ер ҳайдаш ва дон экишнинг сифатини ҳамма жойда текшириш, агротехника қоидаларининг сал бўлса ҳам бузилишини қаттиқ қоралаш ва бунда айбдор кишиларни моддий жиҳатдан жазолаш;

совхозларнинг ишчилари ва колхозчиларга кузги донни тез суръат билан сифатли экканликлари учун моддий рағбатлантириш шартларини кенг тушунтириш, экишда банд бўлган кишиларга қулай маиший шароит яратиб бериш, илғор хўжаликлар, тракторчилар, сеялкачиларнинг иш тажрибаларини оммалаштириш вазифалари топширилди.

СССР Олий Совети палаталарининг бюджет комиссиялари ва Миллатлар Советининг иқтисодий комиссиясида

СССР Олий Советининг яқинда ўтказиладиган сессияси муносабати билан Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг бюджет комиссиялари ҳамда Миллатлар Советининг иқтисодий комиссияси 1963 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш плани ва давлат бюджети лойиҳасини ҳамда 1961 йил давлат бюджетининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисоботни қараб чиқишга киришдилар. СССР Министрлар Совети буларни СССР Олий Совети тасдиқига тақдим этди.

Яқинда Кремлда палаталар бюджет комиссиялари ва Миллатлар Совети иқтисодий комиссиясининг қўшма мажлиси бўлди. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси ўртоқ В. Э. Димшиц 1963 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани лойиҳаси тўғрисида доклад қилди. СССР молия министри ўртоқ В. Ф. Гарбузов СССРнинг 1963 йилги давлат бюджети тўғрисида ва 1961 йил давлат бюджетининг бажарилиши ҳақида доклад қилди.

Бюджет комиссиялари план ва бюджетнинг айрим қисмларини қараб чиқмоқ учун халқ хўжалиги планининг асосий кўрсаткичлари бўйича, давлат бюджети даромадлари бўйича, ишлаб чиқариш ва муомала харажатлари бўйича, оғир саноат бўйича, транспорт ва алоқа бўйича, қишлоқ хўжалиги, тайёрлаш ва савдо-сотиқ бўйича, маориф, маданият, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот бўйича, айрим министрликлар ва бошқармалар (ташқи савдо, мудофаа ва ҳоказолар) бўйича, 1961 йил давлат бюджетининг бажарилиши тўғрисидаги ҳисобот бўйича кичик комиссияларни, шунингдек иттифоқчи республикалар планлари ва бюджетлари бўйича кичик комиссиялар тузди.

Иқтисодий комиссияда саноат, қишлоқ хўжалиги, савдо-сотиқ, маданият, маориф, соғлиқни сақлаш ва уй-жой коммунал хўжалиги кичик комиссиялари тузилди.

Кичик комиссияларда шу йилги план ва бюджетнинг қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ҳамда 1963 йилги план ва бюджет топшириқларининг лойиҳалари тўғрисида СССР Госплани, СССР Молия министрлиги, министрликлар, бошқармалар вакилларининг ахборотлари муҳокама қилинади, шунингдек шу масалалар юзасидан иттифоқчи республикаларнинг таклифлари қараб чиқилади.

Халқ хўжалиги плани ва давлат бюджети лойиҳаларини қараб чиқувчи комиссияларнинг ишида иттифоқчи республикалар Министрлар Советларининг вакиллари қатнашадилар.

Комиссиялар план ва бюджет материалларини қараб чиққанларидан кейин халқ хўжалигини ривожлантириш лойиҳаси, давлат бюджети лойиҳаси ва бюджетнинг бажарилиши тўғрисидаги ҳисобот ҳақидаги ўз хулосаларини СССР Олий Советининг тегишли палаталарига тақдим этадилар.

ПРОПАГАНДИСТЛАР ВА БОШЛАНҒИЧ ЭКОНОМИКАНИ ЎРГАНИШ ТЎГАРАКЛАРИ ТИНГЛОВЧИЛАРИГА ЁРДАМ

КОММУНИЗМ ҚУРИЛИШИНИНГ ЗАРУР ШАРТИ

КПСС тарихий XXII съездида қабул қилинган коммунистик жамият қуриш Программасида «Партия ва совет халқининг энг асосий иқтисодий вазифаси — икки ўн йиллик мобайнида коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдан иборат» дейилган.

Янги коммунистик жамият барпо қилишда уч асосий масала: коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва янги одамни тарбиялаш ҳал қилувчи роль ўйнайди. Ана шу уч вазифадан биронтаси бажарилмас экан, коммунизмга бориб бўлмайди. Булар ичида энг муҳими коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдир. Бу вазифани ҳал қилиш учун биринчи навбатда социалистик саноатни ва айниқса оғир индустрияни ривожлантириш, шунингдек ҳар томонлама ривожланган қишлоқ хўжалигини яратиш талаб этилади.

Қишлоқ хўжалигини, партия Программасида қайд қилинганидек тинмай ривожлантириш қуйидаги икки асосий вазифани ҳал қилиш: аҳолига мўл-кўл юқори сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат учун хомашё етказиб бериш; қишлоқда аста-секин коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги тафовутни йўқотиш имконини беради.

Қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг асосий йўли — уни ҳар томонлама механизациялаш, деҳқончилик ишларида химиядан кенг фойдаланиш, ирригация қурилишини яхшилаш, илм-фан ва илғор тажрибалар асосида деҳқончилик ҳамда чорвачилик маданиятини тобора юксалтириш, барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳосилдорлигини оширишдан иборатдир.

КПСС XX ва XXII съездлари орасида ўтган давр ичида қишлоқ хўжалигини юксалтириш соҳасида улкан ишлар қилинди. Марказий Комитет қишлоқ хўжалигининг орқада қолаётганлиги сабабларини аниқлаб, уни юксалтириш чора-тадбирларини белгилаб берди. Колхоз-совхозларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди, МТСлар қайта ташкил этилди. қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштиришнинг янги системаси жорий қилинди, колхозчилар, совхоз ишчиларининг моддий манфаатдорлигини оширишнинг ленинча принциплари тикланди, қишлоқ хўжалиги раҳбар кадрлар ҳамда мутахассислар билан мустаҳкамланди. Бундай тадбирларнинг амалга оширилганлиги туфайли қисқа муддат ичида 42 миллион гектар қўриқ ва бўз ер ўзлаштирилди. 1953—1961 йиллар ичида қишлоқ хўжалигида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 1,6 баравар, дон етиштириш 3 миллиард 386 миллион пуд, гўшт (сўйилган вазнда) — 3 миллион тонна, сут — 26 миллион тонна ва тухум — 13 миллиард донага ошди.

Ўзбекистонда ҳам қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда анчагина ютуқлар қўлга киритилди. КПСС Марказий Комитетининг сентябрь (1953) Пленумидан 1961 йилгача ўтган давр ичида республикада пахта етиштириш 2443 минг тоннадан 3 миллион 6 минг тоннага, луб экинлари 74 минг тоннадан 244,6 минг тоннага кўпайди. Сабзавот икки баравар, ҳўл мева 2,7 баравар, гўшт 2,1 баравар, сут 2,4 баравар кўп етиштирила бошланди.

Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришда КПСС Марказий Комитетининг март (1962) Пленуми катта аҳамиятга эга бўлди. Пленум қарорига биноан колхоз-совхоз ва совхоз-колхоз территориал ишлаб чиқариш бошқармалари тузилганлиги қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг янги, мукаммал формаларини яратиб берди. Қишлоқ хўжалигида ўт-далали системанинг тугатилиши экин майдонларини 11 миллион гектарга кўпайтириш имконини берди.

Республикамиз меҳнаткашлари олдида бу йил мамлакатга 3 миллион 350 минг тонна пахта беришдек муҳим вазифа турибди. Бу вазифани адо этмоқ учун қишлоқ хўжалик экономикасини пухта ўрганиб, хўжаликнинг фойда-зарарини ажрата билиш ва унга янада конкрет раҳбарлик қилиш керак бўлади.

Мамлакатимизда аҳоли сони кундан-кун ошиб бормоқда, бинобарин унинг эҳтиёжлари ҳам ортмоқда.

1953 йили савдо шохобчалари орқали аҳолига 1 миллион 757 минг тонна гўшт ва гўшт маҳсулотлари сотилган бўлса, 1961 йили бу миқдор 4 миллион 33 минг тоннага етди. Шунингдек сут сотиш 1 миллион 980 минг тоннадан 9 миллион 393 минг тоннага етди. Қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотлари ҳам бир неча баравар ортиқ истеъмол қилинмоқда. Эндиги вазифа аҳолини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлашдан иборат. Ҳозир ҳамма куч ва воситалар ана шунга қаратилмоғи лозим.

Биринчи ўн йилликда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини икки ярим баравар, йигирма йил ичида эса уч ярим баравар кўпайтириш талаб этилади. Аҳоли жон бошига тақсимланадиган маҳсулот ҳам кескин кўпаяди. Халқнинг ўсиб бораётган талабларини қондириш учун қишлоқ хўжалиги маҳсулдорлигини тобора кўпайтириш, бунинг учун эса уни тўла механизациялаш, шу йўл билан меҳнат унумдорлигини ошириш талаб этилади.

Пахта бизнинг миллий ифтихоримиз, бойлигимиздир. Ўзбекистон Иттифоқда ўз пахтаси билан машҳур. 1980 йилга бориб пахта етиштириш 7 миллион тоннага етади. Пахта етиштиришни кўпайтиришнинг асосий омилларидан бири унинг ҳосилдорлигини кўтаришдир.

Республикамиз меҳнаткашлари мамлакатга фақат пахтагина эмас, гўшт, сут, мой ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари ҳам топширади. Яқин йиллар ичида республикамиз колхоз ва совхозлари ҳар юз гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига 75 центнердан гўшт етиштиришни мақсад қилиб қўйганлар. Ана шу вазифаларни ҳал қилмоқ учун чорвачиликни тез суръатлар билан ривожлантириш керак бўлади.

Социалистик қишлоқ хўжалигимизни ривожлантиришнинг партия томонидан тузилган режаларини амалга ошириш билан яқин ўн йил ичида энг илғор капиталистик мамлакат — АҚШдан ўзиб кетиш вазифаси ҳал қилинган бўлади. Бу вазифани ҳал қилиш учун бизда барча имкониятлар мавжуд. Вазифа колхоз ва совхозларда меҳнат унумдорлигини яқин ўн йил ичида икки ярим баравар, йигирма йил ичида эса беш-олти баравар оширишдан иборат. Меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим тадбирларидан бири қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча соҳаларини комплекс механизациялаш ва айниқса электрлаштиришдир.

КПСС Программасида қишлоқ хўжалигини техника жиҳатдан тўла қуроллантириш, меҳнатни ташкил этишнинг янги, прогрессив формаларини қўллаш, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг маданий-техникавий савиясини ошириш йўллари кўрсатиб берилган. Бу режалар амалга оширилгач, қишлоқ хўжалиги техника ривожи жиҳатидан саноатга яқинлаша боради. Қишлоқдаги меҳнат шаҳардаги меҳнатнинг бир кўриниши бўлиб қолади. Демак Программада кўрсатилганидек, қишлоқнинг коммунизмга ўтишида социалистик хўжаликнинг ҳар икки формаси — колхоз-совхоз формаси такомиллашиб боради. Мамлакатимизда коммунизм қурилиши авж олдирилган давр мобайнида шаҳар ва қишлоқларда ижтимоий муносабат ҳам ривожланаборади. Қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги социал-иқтисодий ва маданий-маиший тафовутнинг йўқотила бориши коммунизм қурилишининг энг улуғвор натижаларидан бири бўлиб қолади.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда қишлоқ хўжалигининг аҳамияти шу қадар юқори экан, колхоз, совхозларда ишлаётган ҳар бир коммунизм қурувчиси бу ишга ўз ҳиссасини қўшиши шараф ва виждон ишидир.

АДАБИЁТЛАР

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Программаси (II қисм). Ўздавнашр 1961 йил.

Н. С. ХРУЩЕВ. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг партия XXII съездига ҳисоботи.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959—1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари тўғрисида. Уздавнашр 1959 йил.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи ва партиянинг қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги вазифалари. (КПСС Марказий Комитети март (1962) Пленуми қарорлари). Ўздавнашр 1962 йил.

ЎҚУВ ҚУРОЛИ

Сиёсий билим асослари (бешинчи боб). Госполитиздат 1962 йил.

Сиз суратда илғор электр пайвандловчи Александр Сергеевич Жукни кўриб турибсиз. Унинг номини Олмалиқ ремонт механика заводининг ишчилари ҳурмат билан тилга оладилар. У ишлаган маҳсулот доимо аъло сифатда бўлади.

Маданият хроникаси

Ўзбекистон ССР «Ўрта ва Олий мактаб» давлат нашриёти «Чизма геометрия курси» дарслигини босиб чиқарди. Доцент Р. Ҳорунов томонидан ёзилган бу китоб олий техника ўқув юртларида таълим олаётган студентларга мўлжалланган.

Дарсликнинг ҳар қайси бобининг охирида такрорлаш учун саволлар ва мустақил ечиш учун масалалар берилган.

М. Султонов.

* * *

Кончилар шаҳри Олмалиқда ихтисослаштирилган механизация бошқармаси мутахассислари кучи билан қизил бурчак ташкил этилди. Қизил бурчак шинам қилиб безатилган.

Қизил бурчак пропаганда ва тарбия марказига айланиб қолди. Бу ерда қизиқарли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказиб турилади. Тўгарак машғулотлари ҳам қизил бурчак жойлашган хонада олиб борилаётир.

А. Павленко.

* * *

Чиноз район алоқа бўлими ходимлари аҳолига яхши маданий хизмат кўрсатмоқдалар. Яқинда бу ерда радио-газета ташкил этилди. Радио-газета орқали ҳар ҳафтада икки марта эшиттиришлар бериб борилади. Ўтган вақт ичида радио-газета орқали ўнга яқин суҳбат ўтказилди.

Турли касб эгаларининг чиқишлари ҳам ташкил этилди. Тажрибали ўқитувчилар, врачлар, чорвадорлар ва механик-ҳайдовчилар радио орқали ўз тажрибалари ҳақида гапириб беришаётир.

Н. Саидов.

Қишлоқларимиз шаҳардек обод бўлади

Районимиздаги колхоз қишлоқларининг ҳуснига-ҳусн қўшилмоқда. Янги-янги турар-жойлар, маданий-маиший муассаса бинолари қад ростлаяпти. Уларнинг қарийб кўпчилик қисми қишлоқ хўжалик артеллари маблағи ҳисобига бунёд этилмоқда. Ана шу вазифаларни асосан бизнинг колхозлараро қурилиш ташкилотимиз амалга ошираётир.

Ташкилотимиз бунёдга келганига айтарлик кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин қисқа вақт ичида биз айтишга арзигудек ишлар қилиб қўйдик. Узоққа бормай шу йили қилган ишларимиз ҳақида гапиралайлик.

Ташкилотимизга бирлашган кўпсонли қурувчиларимиз КПСС XXII съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб 1962 йил учун белгиланган қурилиш-монтаж ишлари планини муддатидан илгари бажардилар. Шу муддат ичида пландаги 720 минг сўм ўрнига 757,7 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдик. Бу, 1960 йилдагидан 3,5 баравар, ўтган йилдагига нисбатан эса бир ярим баравар кўпдир.

Шу йилнинг ўзидаёқ 102 объектни фойдаланишга топширдик. Жумладан 6 та молхона, 2 та ишлаб чиқариш корпуси, 5280 квадрат метр ҳажмда турар-жой, 300 ўринли клуб, 400 ўқувчига мўлжалланган мактабни муддатидан илгари қуриб битказдик ва 4 минг квадрат метр ҳажмдаги йўлга асфальт ётқиздик.

Қувончлиси шу ердаки, ташкилотимиз маҳаллий бинокор кадрлар, инженер-техник ходимлар ҳисобига кенгайиб бораяпти. Ишбилармон прорабларимиздан А. Абдумуталов, С. Цой, Н. Ан, В. Ли, коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашаётган бригадаларнинг бошлиқлари М. Жалолов, М. Латипов, ёғоч арралаш цехининг бригадири А. Карпов ва бошқа ўртоқлар шулар жумласидандир.

Бинокорларимиз орасида ўз касбини қадрлайдиган, зиммасига юклатилган шарафли вазифани тўла ҳис этган ҳолда фидокорлик ва жонбозлик кўрсатиб ишлаётган кишиларимиз жуда кўп. Кунлик топшириқни 120—140 процентдан бажараётган ғишт терувчи А. Бегутов, сувоқчи М. Токарева, бетончи М. Вилкин, шофёрлардан А. Ким, К. Эргашев, тракторчи А. Малишев, дурадгорлардан Каменский, Тастонбеков ўртоқлар сингари ўнлаб қўли гул бинокорларимиз йиллик планимизни муддатидан илгари бажаришда салмоқли ҳисса қўшиб, қишлоқ аҳолисининг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлмоқдалар.

Ташкилотимиз бўйича меҳнат унумдорлиги йилдан-йилга тўхтовсиз ошиб бораётганлигини қайд қилиб ўтиш керак. 1961 йилда ҳар бир ишчи ўрта ҳисобда 2110 сўмлик иш қилган бўлса, шу йилнинг 10 ойи ичида бу рақам 2885 сўмга етди. Шунингдек, ўтган йили 3169 сўмлик фойда кўрган эдик. Бу йилнинг биринчи ярмидаёқ 7 минг сўмлик фойда олдик.

Партия, совет ташкилотларининг яқиндан қўллаб-қувватлаётганликлари ва қурилиш материаллари ўз вақтида етказиб берилаётганлиги муваффақиятларимизнинг гарови бўлмоқда. Райондаги колхозларда чорвачилик, ишлаб чиқариш, маданий-маиший, турар-жой биноларини кўплаб қуриш вазифаси муваффақиятли адо этилаётганлиги колхозлараро қурилиш ташкилоти ўзини оқлаётганлигини кўрсатиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини чақириш ҳақидаги хабарни ҳаммамиз қизғин кутиб олдик. Шу муносабат билан коллективимиз янги социалистик мажбурият қабул қилди. Биз йил охиригача яна 250 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, 65 та объектни фойдаланишга топширамиз.

Н. МУҲАММАДҚУЛОВ,
Қуйи Чирчиқ районидаги колхозлараро қурилиш ташкилотининг раиси.

Қисқа сатрларда

✦ **Тошкент.** Яқинда абразив заводининг маъмурияти корхона ишчи-хизматчиларининг фарзандлари учун ўз фондидан 50 ўринли боғча биносини қуриб берди.

П. Нишонов.

✦ **Калинин.** Охунбобоев номли колхознинг Киров участкасида янги озиқ-овқат, саноат моллари магазинлари очилди. Райондаги «Октябрь» колхозида эса янги алоқа бўлими ишга туширилди.

С. Комилов,
А. Хатамов.

✦ **Оржоникидзе.** «Коммунизм» ва Киров номли колхозларнинг кўпчилик бригадалари дала шийпонида ташкил қилинган сотувчисиз дўконлар хизматидан пахтакорлар мамнун бўлмоқдалар.

Ю. Мансуров.

✦ **Гулистон.** «Гулистон» совхозининг маркази билан 5-бўлими ўртасида 8 километрли йўл текисланиб асфальтланди.

Ю. Абдуалимов.

✦ **Чиноз.** Эски Тошкент қишлоқ Советидаги «Москва» колхозининг 400 дан ортиқ хонадони радиолаштирилди. Шунингдек Ленин номли, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозлари хонадонларига ҳам радиоточкалар ўрнатилди.

Қ. Булганов.

✦ **Тошкент.** Октябрь районидаги Шоир кўчасида 98-алоқа бўлими очилди.

Ж. Тўхтаева.

✦ **Янгиер.** «Фарҳод» совхозининг 5-бўлимида янги озиқ-овқат магазини ва қизил чойхона бинолари қад кўтарди.

Б. Сафаров.

Фото мухбиримиз пахта териш бўйича давлат махсус конструкторлик бюросида бўлиб, ушбу суратни олди. Унда: конструкторлар — (чапдан) Ю. Гроховский, П. Глазатов, П. Мирзаахмедов, Г. Горобец ўртоқлар. Ижодкорлар пахтакорларимизнинг оғирини енгил қилиш учун тинмай изланмоқдалар.

КАШТАЧИ ҚИЗЛАР АҲДИ

Тошкентдаги «8-Март» бадиий каштачилик фабрикасининг чевар қизлари шу кунларда зўр кўтаринкилик билан меҳнат қилиб ажойиб муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Фабриканинг попоп, бадиий каштачилик, тикув цехлари коллективлари ойлик планларини муддатидан илгари адо этиб, пландан ташқари кўплаб палак, гулкўрпа, сўзана ва бошқа хил бадиий буюмлар ишлаб чиқараётирлар. Доно Ёқубова, Аъло Ойтўраева, Раҳима Қосимова, Саодат Тоҳирова, Шаҳодат Қамбаровалар 7 соатлик ишни 6 соатда бажараётирлар, маҳсулот таннархини камайтириш, меҳнат унумдорлигини оширишда бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

— Илгари фабрикамиздаги барча ишлар асосан қўл меҳнати билан бажариларди, — дейди бош инженер ўртоқ А. Икромов. — Эндиликда бир неча цехларимиз механизациялаштирилди. Шу туфайли попоп цехининг ўзидагина ҳар ойда 130 минг ўрнига 160—170 минг сўмлик маҳсулот тайёрланмоқда.

Илғор ишчиларимиз Чекашкин ва Ёқубов ўртоқларнинг ташаббуси билан попоп цехида ипакни ғалтакка ўраш операцияси механизация зиммасига юклатилди. Натижада шу соҳада меҳнат унумдорлиги 6—7 процент ўсди.

Чеварларимиз КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига планга қўшимча юзларча минг сўмлик маҳсулот беришга аҳд қилишган. Қизларимизнинг аҳди қатъий.

Чиндан ҳам фабрика каштачиларининг ҳимматига ишонса бўлади. Чунки сўзи билан иши бир чеварларнинг шу кунлардаги баракали меҳнати кишида шубҳага ўрин қолдирмайди.

Ҳ. ШАРИПОВ.

Маҳаллада университет

Тошкент шаҳар, Октябрь районининг Авангард маҳалласида ташкил этилган маданият университети ўз фаолиятини жонлантириб юборди. Университет машғулотларида маҳалла аҳолисини қизиқтираётган хилма-хил темаларда лекциялар ўқилмоқда. Шунинг учун ҳам тингловчилар сони ортиб бораяпти. Ҳозир университет ўзининг 300 дан ортиқ доимий тингловчисига эга.

Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси бўйича ўтказилган лекция ва суҳбатлар айниқса мароқли бўлди. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи А. Рустамов ҳам ахлоқ темасида мазмунли суҳбат ўтказди.

Университет фаолиятининг яхши йўлга қўйилишида университет проректори доцент Н. Далимовнинг хизмати катта. Ректорат қизиқарли темаларда машғулотлар ўтказиш юзасидан конкрет планлар ишлаб чиқди.

Л. ҲАСАНОВ.

Обуна яхши боряпти

Қуйилиқ посёлка советига қарашли корхона, мактаб, колхоз ва совхозларда ҳозир 1963 йил учун газета ва журналларга ёзилиб бўлинди.

Қуйилиқ маданият уйи 346 сўмлик, библиотекалар 403 сўмлик, посёлка совети 380 сўмлик, 7 та медпункт 700 сўмлик «Муштум», «Правда», «Комсомольская правда», «Қизил Ўзбекистон», «Тошкент ҳақиқати», районлараро чиқадиган «Коммунизм тонги» газетаси ва журналларга кўплаб ёзилиб, 1963 йил учун обуна планларини бажардилар.

— Шунга қарамай, — дейди посёлка советининг раис муовини Р. Муллажонов, — ҳозир алоқа бўлимларимизда, хонадонларда обуна қилиш давом эттирилмоқда.

И. РУСТАМОВ,
А. МИРЗААҲМЕДОВ,
Оржоникидзе районы.

ЎЗ КАСБИНИНГ ЖОНКУЯРЛАРИ

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

«Ҳар бир кишининг виждони уни тиниб тинчитмаса, — деган эди украиналик машҳур ғаллакор Н. Г. Заглада, — у ўзига бириктирилган иш ҳақида, умумхалқ иши ҳақида чин юракдан қайғурса, қандай яхши бўларди». Бу даъват кишиларимиз қалбидан жой олмоқда, уларни ўз касбига меҳр қўйиб виждонан ишлашга ундаяпти.

Виждон билан, садоқат билан ишлашнинг ажойиб намуналарини кўрсатаётган кишилар бизда оз дейсизми! Ажойиб фазилатли қалб эгаларининг ҳар бир ютуғи илҳомга-илҳом қўшади. Редакциямизга келаётган хатларнинг кўпи ана шундай жонкуярларга бағишланган.

Мана оҳангаронлик мухбир **М. Тўхтасиновнинг** «Меҳрибон тарбиячи» сарлавҳали материали.

— Кекса педагог М. Новичкова ишлаб чарчамайдиган меҳрибон ўқитувчи дейишади, — деб ҳикоя қилади мухбир. — Моҳир тарбиячи шаҳардаги 6-ўрта мактабда 10 йилдан бери ишлаб келади. Мактабда ўқув-тарбия ишларини яхшилашда унинг кўп хизмати сингган. Ўртоқ Новичкованинг ташаббуси билан мактабда политехника таълимини амалга ошириш бўйича комиссия тузилди. Бу комиссия меҳнат таълимининг намунали йўлга қўйилишини таъминлаш устидан контроллик қилади.

Тошкентдаги 109-мактабнинг тажрибали педагоги ўртоқ Т. Мирзаева ҳам ўртоқ Новичковадан қолишмайди. Яқинда мактаб коллективи бу жонкуяр ўқитувчининг юбилейини нишонлади. Ҳа, ўртоқ Мирзаева ёш авлодни тарбиялаш соҳасида 25 йилдан бери фаол меҳнат қилмоқда. Партия ва ҳукуматимиз бу камтарин педагогнинг кўп йиллик самарали меҳнатини муносиб тақдирлади. Ҳавасқор мухбир **М. Аҳмадалиев** меҳрибон ўқитувчи Мирзаеванинг ёш педагогларга бераётган амалий ёрдамлари ҳақида ҳам завқланиб ёзади.

Газетхон **Т. Шералиев** Оҳангарон районидаги 15-мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Мусабира Раҳимова тўғрисида материал ёзиб, ишчан педагогнинг бой иш тажрибаларини кенг анализ қилади. Ҳақиқатан ҳам ўртоқ Раҳимова халқ маорифи соҳасида анчагина бой тажрибалар тўплаган.

Халқ соғлиғи посбонларининг ижодий меҳнатларини улуғловчи хат-хабарлар ҳам кўплаб келиб турибди. Уларнинг қай бирини ўқиманг, ўз касбини севиб ардоқлаётган, умумхалқ иши учун жон куйдираётган медицина ходимларининг ҳимматли ишлари фахр билан ҳикоя қилинади. Газетхон **М. Ортиқова** Тошкентдаги 1-шаҳар диспансерининг врачи М. Раҳимова ҳақида ёзган материалига «Унга муваффақият тилаймиз» деб сарлавҳа қўйибди. Чиндан ҳам ўртоқ Раҳимованинг мақтаса арзигудек ишлари бор. Шунинг учун ҳам ўз касбини чин юракдан севиб ардоқлаётган бу медицина ходимини шифохонадагилар ҳурмат қилишади.

Чиноз районидаги Пахта касалхонаси ходимлари пахтакорларга яхши медицина хизмати кўрсатишмоқда. Улар пахтакорлар орасида тез-тез бўлиб, медицина темаларида мазмунли суҳбатлар ўтказишади. Чунончи, врач Х. Раҳматуллаева ҳам умумхалқ ишига ўз ҳиссасини қўшмоқда. Пахта касалхонаси ходимларининг бу ишлари ҳақидаги материални газетхон **Т. Имомов** ёзиб юборган.

Тошкентдаги Республика соғлиқни сақлаш ва медицина тарихи институтининг бой кутубхонасида фақат медицина темаларига оид 2 мингдан ортиқ адабиёт бор. Кутубхонага ишчан кутубхоначи Л. Кушинова мудирлик қилади. Кутубхона медицина муассасалари кутубхоналари билан яқиндан ҳамкорлик қилаяпти. Материал авторлари **А. Исаков** ва **Ш. Амиров** ўртоқлар кутубхонада шу кунларда амалга оширилаётган тадбирларни ҳам кўрсатиб ўтишган. Шунингдек, Тошкент тўқимачилик комбинати кутубхонаси ҳақида ҳам материал олинди. Газетхон **М. Эргашева** кекса кутубхоначи М. Немцович мудирлик қилаётган бу кутубхонанинг тўқувчиларга кўрсатаётган яхши хизматини ўзининг «Илмий-техника кутубхонаси» деган материалида баён қилади.

Шунингдек, **Т. Жўраев, С. Ҳолназаров, И. Нарматов** каби газетхонлар ҳам жонкуяр ходимлар ҳақида хат-хабарлар ёзиб юборишган.

Бундай олижаноб кишилар ҳақида ёзилган хат-хабарларни чиндан ҳам завқланиб ўқийсан, киши. Чунки, виждон билан ишлаш, ўз касбини ардоқлаш қандай яхши!

Ботир Абдусаидов «Ташсельмаш» заводи 15-цехининг илғор слесарларидан ҳисобланади. У кунлик нормасини 100—120 процентга етказиб адо этмоқда. Суратда: Б. Абдусаидов.

А. Абалян фотолари.

☆ ☆ ☆ ☆

ВИЖДОН БУРЧИМИЗ

Хоразмлик азамат деҳқонлар ажойиб ташаббусни бошлаб бердилар. Улар ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам ёз бўйи билак кучимиз билан тўплаган ҳосилнинг сўнгги граммигача нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш бизнинг виждон бурчимиздир, деган шиорни ўртага ташладилар.

Бригадамиз деҳқонлари етти йилликнинг тўртинчи йилида 197 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 28,5 ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун баракали меҳнат қилдилар. Шуни айтиш керакки, ўз касбини севган моҳир механизаторларимиз, ҳар бир деҳқонимизнинг ёз бўйи тўккан пешона тери зое кетмади. Далада мўл-кўл ҳосил тўпланди.

Бу йилги йиғим-терим ишини ғоят уюшқоқлик билан бошладик. Ўзларининг қадрдон универсаллари билан қатор ораларига кўнгилдагидек ишлов берган Ҳаким Дадажонов, Азим Зиёвуддинов каби моҳир механизаторлар «зангори кема»ларини ишга солдилар. Уларнинг ёнига Соня Мавлудова келиб қўшилди. Ана шу уч азамат фақат бизнинг бригадамиз бўйича эл хирмонига 120 тонна пахтани тўкдилар.

Хоразмлик ҳамкасбларимизнинг очиқ хати биз деҳқонларни янги-янги меҳнат ғалабалари сари руҳлантириб юборди. Бригадамизнинг ҳар бир аъзоси белига этак боғлаб бевосита далага чиқди. Улар ҳар куни ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам 80—100 килограммдан ошириб кўсак тераяптилар. Уларнинг ҳалол меҳнатлари туфайли КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми очилиш арафасида пахта тайёрлаш йиллик планимизни бажаришга муваффақ бўлдик. Яъни ҳар гектар ердан 28,5 центнердан ошириб «оқ олтин» кўтарилди.

Деҳқонларимиз планни бажардик деб, суръатни асло бўшаштирганлари йўқ. Улар ҳар гектар ердан яна 7 центнердан «оқ олтин» йиғиб олиш учун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб ишлаяптилар. Кўпчиликдан қуён қочиб қутилмас деган гап бор. Ана шунга амал қилиб, каттадан-кичик ҳамма далада, кенг пахтазорда.

Бу йилги мақсадимиз эл хирмонига 700 тонна пахта етказиб беришдир. Биз албатта, ана шу сўзимизнинг устидан чиқамиз. Бу бизнинг етти йилликнинг азамат тўртинчи йилида халқ, партия ва она-Ватанга қилган тортиғимиз бўлади.

С. ҲОЛМУРОДОВ,

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхознинг бригада бошлиғи.

☆ ☆ ☆

Шудгорлаш қизғин

Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари шу кунларда далаларда қолган сабзавот ҳосилининг сўнгги граммигача йиғиб-териб олиш билан бирга кузги шудгорлашни ҳам қизғин давом эттирмоқдалар.

Колхоз механизаторлари октябрь ойида планда белгиланган 200 гектар ўрнига 264 гектар, жаъми 640 гектар ерни 28—30 сантиметр чуқурликда сифатли шудгорлаб қўйдилар.

Ҳайдашдан олдин ҳар гектар ерга 450—500 килограммдан суперфосфат солинмоқда. Механизаторлардан Абдулла Бузруков, Тўлқин Усмоновларнинг ҳар бири ДТ-54 тракторлари билан кунига 8 гектарга етказиб шудгор қилишяпти.

Шунингдек райондаги «ХХ партсъезд» колхозида ҳам шудгорлаш қизғин боряпти.

С. МУҲИДДИНОВ.

ИЛҒОР ТЕРИМЧИЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГ

Суратларда: (чапдан) Чиноз районидаги Энгельс номли колхознинг кунига 240 килограммдан кўсак тераётган теримчиси М. Ғиёсова, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг 8 тонна пахта терган чевари Г. Пардабоева, Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг ғолиб бригадаси бошлиғи К. Бакарадзе, Комсомол районидаги «Красная заря» колхозининг юқори ҳосилли бригадаси бошлиғи К. Қурбоналиева ўртоқлар.

В. Салов фотолари.

ЯХШИ НИЯТ БИЛАН КЎЧАТ ЭК!

ЯНГИ МЕВАЗОРЛАР ЯРАТАЙЛИК

Мирзачўл воҳасининг янги ўзлаштирилган ерларида боғдорчилик ва узумчиликни ривожлантириш ғоят муҳим вазифадир. Бу соҳада академик Р. Р. Шредер номидаги мевачилик ва узумчилик институтининг Мирзачўлдаги таянч пункти ходимлари кейинги йилларда бир қатор тадбирларни амалга оширдилар. Колхоз ва совхозлардаги илғор соҳибкорларнинг тажрибалари, илмий-текширишларнинг натижалари Мирзачўлда боғ-роғларни тинмай кенгайтириш, уларнинг ҳосилдорлигини ошириш учун ҳамма имкониятлар борлигини кўрсатади.

Мевазор ва токзорлар учун жой тайёрлашда биринчи навбатда ернинг текис бўлишига эътибор бериш зарур. Ер текис бўлса механизациядан тўлиқ фойдаланиш мумкин бўлади. Ер яхши текисланмаса унинг шўри кўпаяди. Натижада доғлар пайдо бўлади. Шунинг учун ҳам ана шундай дўнг ерларга экилган кўчатлар тез қуриб қолади. Бундан келиб чиқадиган хулоса шуки, Мирзачўл шароитида боғ барпо қилишдан олдин участка атрофидаги ерости сувларини чуқурроқ тушириб юбориш учун етарли миқдорда зовурлар қазиш керак. Шунингдек мевазорларни гармсел ва қаттиқ шамоллардан муҳофаза қилиш мақсадида унинг атрофига 7—10 қаторли иҳота дарахтлари ўтказиш, бунда хилланган мева кўчатларини экишга эътибор бериш керак. Кўчатларни тупроқ ва иқлим шароитига мослаштириб ўша районларнинг ўзида етиштиришни йўлга қўйиш лозим: биринчидан кўчат арзон тушади, иккинчидан экилганда тез тутиб кетади. Боғдорчилик кўчатлари ернинг умумий тузи 0,2—0,3 процент ёки энг зарарли ҳисобланган хлор 0,02—0,03 процентдан кўп бўлмаган тақдирдагина ўсади ва ривожланади. Мирзачўл воҳасида тузи сув миқдоридан кўп бўлган ерлар анчагина майдонни ташкил қилади.

Тупроқдаги хлор моддасининг миқдори 0,03—0,04 процентгача бўлган бир гектар ернинг шўрини ювиш учун 2500—3000 $м^3$ сув бериш керак. Хлор бундан кўп бўлса шунга қараб шўрни ювиш учун ажратиладиган сув ҳам кўпайтирилади.

Бундай ерларни уч марта ювиш тавсия этилади. Аввало поллар олиниб, унга сув қўйилади. Сув қўйиш сувнинг оқимига қараб энг охирги полдан бошланади. Сув келадиган томондаги полга эса энг кейин сув қуйилади. Шундай қилиб, суғориб бўлингач ер етилгандан сўнг марзалар бузиб юборилади ва ер ҳайдалади. Мирзачўл шароитида ноябрь ойлари шўр ювиш учун энг қулай вақт ҳисобланади. Шўр ювиш ишлари ана шу муддатдан кечиктирилса, унчалик яхши натижа бермайди.

Қиш илиқ келса у маҳалда ҳам ернинг шўрини ювиш мумкин. Янгидан ўзлаштирилаётган ерларда туз кўп бўлса беш-олти марта ювиш тавсия этилади. Борди-ю, ёш мева дарахтларининг қатор ораларида пахта етиштирилган бўлса қатор ораларининг борлигидан фойдаланиб, кузда яхоб суви бериш фойдали бўлади, ернинг шўри ювилади.

Ерга ҳар гал 800—1000 $м^3$ сув қўйилиб, беш-олти марта шўри ювилгач, албатта тупроқдаги озуқа моддалари ювилиб кетади, ернинг структураси ёмонлашади. Ана шуни ҳисобга олиб, бундай ерларга кўчат экишдан олдин ҳар гектарига 15—20 тоннадан гўнг ва 400—500 килограмм суперфосфат солиш керак. Шундан кейин ерни 20—22 сантиметр чуқурликда ҳайдаб сўнг боғ барпо этишга киришиш мақсадга мувофиқдир.

Ишни ана шу усулда ташкил этиб, мевазор боғ ва узумзорларни кенгайтираётган колхоз ва совхозлар йил сайин яхши натижаларга эришмоқдалар. Янгиер районидаги «Коммунизм» колхози, Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози, Гулистон районидаги «Ленинград», «Октябрь» колхозлари, «Мирзачўл» совхози, Комсомол районидаги «Красная заря», «Красний Восток» ва Карл Маркс номли ва бошқа колхозларда олиб борилган ишлар бунга мисол бўла олади.

Кучли пайвандтагда ўстирилаётган олма навлари кучатини 8x8 метрли схемада, нок ва гилос кўчатларини 8x6 метрли схемада, анжир, шафтоли ва олча кўчатларини 5x4, 4x4, 4x3 метрли схемаларда, ток кўчатларини эса уларнинг ўсишига қараб 3x3, 3x2,5 метрли схемаларда ўтқазиш тавсия қилинади. Асосий олма боғларида қатордаги туплар орасига шафтоли, олхўри, олча ва йирик мевали тоғолча кўчатлари ўтқазилгани маъқул.

Ёш, ҳали ҳосилга кирмаган боғларга мева бераётган боғларга сарфланадиган ўғитларнинг ярми ишлатилади.

Юқорида айтилган агротехника тадбирлари ўз вақтида ва сифатли амалга оширилса, Мирзачўл районларида анжирзорлар, анорзорлар, мевазор ва узумзор боғларни янада кенгайтириш ва улардан йил сайин юқори ҳосил олиш мумкин бўлади. Чўлда янги, серҳосил боғ-роғлар яратилади.

С. ЭШОНХОНОВ,
Мирзачўл тажриба станциясининг директори.

М. СОБИРОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ДАВРИМИЗ ҚАҲРАМОНЛАРИ

МИРИШКОР

Деҳқоннинг ризқи ҳам, роҳати ҳам, меҳнати ҳам далада. Аслида ҳамма фасл ҳам унга баравар, аммо кузда иш, айниқса, авжига минади. Деҳқон бундай кезларда ўтиргани жой тополмай қолади. Ахир осонми? Ғалвирни сувдан кўтариб, ҳосилни йиғиштириш, шу билан бирга далаларни ҳайдаб, келгуси йилга тайёргарлик юзасидан тадбирлар кўриш лозим.

Шунинг учунми, қайси қишлоққа борманг ўзингизга керакли кишини сўрасангиз: даладан топасиз дейишади. Бу сафар ҳам худди шундай бўлди. Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг посёлкасига борганимизда Насриддин акани на идорадан, на уйидан топаолдик. Посёлка чеккасидаги идорада ҳеч ким кўринмайди. Берироқдаги чойхона ҳам бўмбўш. Чойхонада чойхоначи-ю ва ўрта ёшлардаги хуштабиатли бир кишидан бўлак ҳеч ким йўқ эди.

— Келинг, меҳмон, — деди бояги киши ва бизга яқинроқ жойга ўтирди, — кўк чой ичасизми, қора чойми?

Самоварчи жавобни кутмасдан чойнакдаги шамани ағдариб, унга бир кафт кўк чой солди ва самоварнинг жўмрагини буради.

— Бу йил совхозда ишлар унча яхши бўлмади, — деб гап бошлади ҳамроҳимиз чой қуяр экан, — лекин ишнинг кўзини билган деҳқонлар шароит қийин бўлса ҳам топшириқни эплаб кетишди. Хўш, биродар кимни йўқлаб келган эдингиз?

— Насриддин акани, — жавоб бердик, — ҳозир келиб қолади деб айтишяпти.

Ҳамроҳимиз бу номни эшитгач, чеҳраси янада ёришиб кетди.

— Жуда ажойиб бригадир у,— деб ҳикоя қила кетди у, — техникани жон-дилидан севади. Қачон қарасангиз янгилик ахтаради. У кишининг қандай қилиб тракторчи бўлганини биласизми?

— Йўқ.

— Билмасангиз эшитинг, — деди у.

Бу воқеанинг бўлиб ўтганига кўп йил бўлди. У маҳалда ҳозирги совхоз ўрнида кичик колхоз бор эди. Насриддиннинг айни кучга тўлган чоғлари, у пахта бригадасига бошчилик қиларди. Ҳали-ҳали эсимда, июнь ойлари эди, авжи ғўза парвариши пайти. Насриддин далаларни айланиб ишнинг сифатини текшириб юрарди. Бирдан унинг кўзи ён картада культивация қилаётган тракторчига тушиб қолди. Тракторчи ашулани баралла қўйиб, универсални чоптириб, қатор ораларини чангитиб илгарилаб борарди. Тракторга ўрнатилган плуг тишлари қатор ораларини юмшатиш ўрнига тимдалаб кетарди. Насриддиннинг жаҳли чиқди. Тепа сочи тикка бўлди, хуноби ошди.

— Эргашвой, — зарда билан тракторчини чақириб тўхтатди у. Тракторчи ҳеч нарсадан хабари йўқдек нима дейсиз деганидек у томонга ўгирилди, тормозни тортган эди машина таққа тўхтади.

— Айтаверинг гапингизни, нима дейсиз,— деди у,— афтидан бригадирнинг ишдан қўяётганидан хафа эди у.

— Бунақа культивация қиладиган бўлсанг қўяқол, — деди Насриддин. — кераги йўқ.

— Тушунмаяпман, — деб елкасини қисди тракторчи.

— Ўзингни гўлликка солиб нима қиласан, — деди Насриддин ака, — орқангга бир қарагин, бундай сифатсиз ишнинг кимга кераги бор. Бу аҳволда қандай қилиб ғўзанинг томирига шамол тегади, қандай қилиб сувдан, ҳаводан баҳра олади.

— Гапингиз тўғрику-я, — деди тракторчи. — Агар ишни сиз айтгандай қиладиган бўлсак, бир кунда 4—5 гектар ер ҳам қўлдан чиқмайди-да. Ахир бизларда ҳам норма бор. Кечқурун бориб ҳисоб берамиз. Шунга қараб ҳақ оламиз.

— Ҳали шунақами, — деди Насриддин ака. Унинг астойдил жаҳли чиққан эди, — агар сени норма қизиқтирадиган бўлса, мен табелингга палон гектар ерни қўлдан чиқарди деб имзо қўйиб беришим мумкин. Лекин шу шарт билан, ишни мен айтгандай қилиб сифатли бажарасан. Мана бу карталарни қайтадан культивация қиласан.

— Ундай бўлса майли, келишдик, — деди Эргашвой. Сўнгра тракторини нормал ҳайдаб пахтазор оралаб кетди.

Тракторчи билан бўлиб ўтган бу можаро Насриддинга қаттиқ таъсир қилди. Ахир тўғри-да. Деҳқончиликда экинларни ўстириб парвариш қилишда тажриба бўлгани билан трактор ҳайдашни билмагандан кейин қийин экан. Қачонгача тракторчига ялиниб, ука ундай қил, бундай қил, бу ишинг бўлмаяптику, деб юраман, хаёлидан ўтказди у. Бир кун айтганингни қилар, иккинчи куни қилар, лекин учинчи бир куни кўзингни шамғилат қилиб, ўз билганидан қолмайди, ёки бўлмаса ўжарлиги тутиб қолса, тракторим бузилди, деб туриб олади. Машина тилини билмаганингдан кейин унинг гапи тўғрими ёки нотўғрилигини қаердан биласан. Ҳайдаш қўлингдан келсаю уёқ-буёғини кўриб, э ука, арзимаган нарсаси етишмайди-ку, бунинг учун тракторни тўхтатиб қўйиш уят, бу ишинг ярамайди деб мўлзам қиласан.

Бригадир бўлганингдан кейин албатта трактор ҳайдашни билиш керак экан. Мен бу касбни ўрганмагунимча қўймайман.

Насриддин айтганини қилди. Ўша йили тракторчилар курсига ўқишга кирди. Зеҳни ўткир йигит экан курсни битириб, дурустгина тракторчи бўлиб қайтди. Аввал бригада механиги бўлиб ишлади. Шу орада колхозлар бирлашиб совхоз ташкил бўлди. Бригада механиги Насриддин далаларни айланиб сабзавотчиларнинг иши билан танишар экан, бир нарса тўғрисида кўп бош қотирар эди.

— Пахтачиликдаку механизация йилдан-йилга кенг қўлланилаяпти, сабзавотчиликда нега бу қулайликдан фойдаланмаймиз, нега картошка, карам, помидорни квадрат-уялаб ўстириб икки томонлама парваришлаб ҳосил етиштирмаймиз?

Шу орада уни бригадага бошлиқ қилиб тайинлашди. Шундан кейин Насриддин ўз режаларини амалга оширишга дадил киришди. У ишни карам кўчатларини квадрат-уялаб экишдан бошлади.

Лекин янгилик эскиликка дуч келиб қолди.

— Карамни ҳам квадрат қилиб экадиларми!?

— Нима қиласан ишни кўпайтириб, ота-бобонгнинг йўлидан қолмасангчи!

— Барибир ҳеч нарса чиқмайди, меҳнатимизга куйиб қоламиз.

Кўпчилик шундай гапларни айтиб, қарши туриб олди. Энди нима қилиш керак. Уларнинг олдида бош эгиш керакми, йўқ, бўлмайди. Курашиш керак.

— Барака топкурлар, — деб ётиғи билан бригада аъзоларига тушунтирди Насриддин. — ишонинглар, ахир ҳосил бўлмай қолса, кўпчилик олдида сизлар билан бирга мен ҳам жавоб бераманку, наҳотки мен сизларнинг зиёнингизни кўзлаётган бўлсам. Тажриба қилиб кўрайлик. Агар натижа ёмон бўлса, кейин мендан ўпкаласангизлар бўлади.

Насриддин ёнига бригаданинг ўзи сингари ёш ва ғайратли аъзоларидан икки кишини олиб, ишга киришиб кетди. Квадратлар аниқ чиқди. Кўчатлар тез кунда ўзини ўнглаб олди. Насриддин одамларнинг қўлига кетмон олдирмади. Ўзи тракторга миниб ўсимликни аввал узунасига, сўнг кўндалангига культивация қилди. Ўтни ўлдириш учун кетмонга ҳожат қолмади. Ўсимлик гуркираб ўсди. Натижа кутилгандан ҳам яхши бўлди. Ўша йили бригада эртаги карамнинг ҳар гектаридан 28 тоннадан ҳосил олди. Қўшни бригадада эса атиги 7 тоннадан карам йиғиб олинди.

Помидорни, карамни уруғидан экиб ўстиришни ҳам шу Насриддиннинг бригадаси бошлаб берди.

Ҳали суҳбатимиз тамом бўлмаган эди ҳамки, бўлим бошлиғининг ўзи кириб келди.

— Ўзим бошлаб олиб бора қолай,— деди у,— бир йўла бошқа ишларни ҳам битириб келаман.

Бригада даласига етиб келдик. Миришкорларнинг фидокорона меҳнати натижаси баракали бўлибди. Далада иш қизғин эди. Бир группа комсомол-ёшлар сўнгги килограмм лавлагини йиғибтериб олмоқдалар. Лавлаги квадрат-уялаб экилгани ва икки томонлама парвариш қилинганлиги туфайли ҳосил мўл бўлибди. Бригадир Насриддин ака узилган лавлагиларни машинага ортишмоқда эди. У билан суҳбатлашдик.

— Бу йил, — дейди у, — 106 гектар ерда деҳқончилик қилдик. Ишчиларимизга балли, роса ғайрат қилишди. Қовун-тарвузни ҳам пахта сеялкаси билан аниқ уруғ ташлаб тўғри бурчак қилиб экван эдик. Жуда ҳосил мўл бўлди. Гектар бошига 19 тоннадан тўғри келди.

Бригадада бошқа сабзавот экинларидан ҳам мўл ҳосил етиштирилибди. План ва топшириқлар ортиғи билан бажарилаяпти. Далаларни айланиб, бу ерда ҳақиқатан ҳам механизация катта куч эканлигини кўрдик. Сўнгги килограмм сабзавот маҳсулотларини йиғибтериб олиш билан бирга келгуси йилга тайёргарлик ишлари ҳам жадал давом эттирилаяпти.

Насриддин ака билан хайрлашар эканмиз, ёшликда у билан тракторчи ўртасида бўлиб ўтган можарони эслатдик.

— Кимдан эшиттиларинг бу гапларни, — деди у мийиғида кулиб.

— Чойхонада бир киши билан суҳбатлашиб қолдик. Ҳозир у беда бригадасида ишлар экан.

— Тоза одамига учрабсизлар, — хахолаб кулиб юборди у.

— Ҳа, нима бўпти? — ҳайрон бўлиб сўрадик.

— Ўша киши тракторчининг ўзи, — деди Насриддин ака, — оти Эргашвой.

Қайтаётиб йўлда яна Эргашвой ака билан учрашиб қолдик.

Эргаш ака узоқдан бизни кўрар экан, кулиб қўйди.

— Қайтдингларми,—деди у,— Насриддин билан гаплашдингларми?

— Гаплашдик, — дедик биз. Ҳақиқатан ҳам сиз айтгандек жуда элсевар, жонкуяр бригадир экан.

— Ана шунақа, — деди Эргаш ака, — нодонлик қилганмиз ўша кезларда. Ўз устимизда ишламадик, трактор ҳайдашни биларканман деб юрабердик, лекин ахири бўлмади. Талабга жавоб бермай қолдик. Шундан кейин ишни йиғиштириб қўйганмиз. Боя суҳбатимизнинг бошида, мен айтган эдимку, баъзибир бригадирлар бу йилги шароитда ҳам улоқни олиб чиқиб кетишди деб. Шунда Насриддинни кўзда тутган эдим. Ахир ҳазилми? Бу йил совхозимизда кўп соҳалар бўйича кўрсаткичлар пасайиб кетди. Ҳосил пасайиб қолди. Лекин Насриддиннинг бригадаси бўш келмади. Мен бир нарсага ҳайронман, раҳбарларимиз мажлисларда, кенгашларда сўзга чиқишиб, бизнинг совхозда ана ундай илғор бор, мана бундай илғор бор, деб мақтанишади-ю, лекин уларнинг тажрибасини ёйиш тўғрисида кам ўйлашади. Қани энди совхозимизда ҳамма бригадирлар ҳам Насриддин сингари механизацияга меҳр қўйган бўлса. Ана шунда ҳар йили планларимизни ошириб бажарардик. Ҳосилнинг таннархи арзон бўларди.

Ҳақ гаплар. Насриддин Муҳиддинов сингари қишлоқ хўжалигининг йўлчи юлдузлари тажрибасини кенг оммалаштириш зарур.

Н. РИХСИЕВ.

ДАСТЛАБКИ ЯКУН

Бизнинг бригада аъзолари бу йил ҳам катта ғалабага эришдилар. 90 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан ҳозиргача 40 центнердан ҳосил олиб, ҳосилдорликни пландагига нисбатан 8.4 центнер оширдилар. Шу билан бирга, сметада белгиланган сарф-харажатлар анча камайтирилди.

Биз ҳар гектар ердан 31,6 центнердан ҳосил олиш учун планга мувофиқ жами 16 минг сўм сарфлашимиз керак эди. Ҳақиқатда бригадамизда план бажарилган кунгача бўлган сарф-харажатлар 16 минг ўрнига 10.500 сўмни ташкил этди. Биз бунга хўжалик ҳисобида иш олиб борганлигимиз, ҳар бир ишни сифатли бажарганлигимиз туфайли эришдик. Масалан, планда ғўзани 5 марта культивация қилиш ўрнига 3 марта ўтказдик. Бундан ташқари пландаги 285 тонна пахтанинг 100 тоннаси машина билан терилгани, пахтанинг ҳаммаси қоп-қанорсиз ташилгани, 450 та ўрнига фақат 50 та қанор ишлатилганлиги сабабли анча маблағ тежаб қолинди.

Ўтган йили биз ҳар гектар ердан 38,5 центнердан ҳосил олган, ҳар бир меҳнат кунига 3 сўм 10 тийиндан ҳақ тўлаган эдик. Бу йил эса ҳосилдорлик 45 центнерга етказилади, бир меҳнат кунига бериладиган ҳақни 5 сўмгача етказиш учун курашаяпмиз.

Ҳосилдорликни ошириш, сифатли ишлаш, техникадан унумли фойдаланиш, сарф-харажатларни камайтириш, яъни хўжалик ҳисобида иш олиб бориш колхозчиларнинг даромадини кўпайтиряпти.

Жўра САФАРОВ.
Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг бригада бошлиғи.

Илғор теримчилардан Ойша Умарова билан Рисолат Нурматова ўртоқлар Пискент районидаги «Гулистон» колхозининг бу йилги катта муваффақиятларига муносиб ҳисса қўшдилар. Улар далаларда самарали меҳнат қилиб, эл хирмонининг баракасига барака қўшдилар. Бу икки теримчи шу кунларда ҳам ғайрат-шижоатини бўшаштирмасдан кўплаб кўсак териб олмоқда. Суратларда: (юқоридан) О. Умарова ва Р. Нурматова ўртоқлар.

М. Шевелев фотолари.

ҚАНЧА ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ

XXII съезд

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

16 НОЯБРГАЧА

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Ишлаб чиқариш бошқармалари	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-қанорсиз ташиш
Тошкент	**0,08**	**106,41**	**143,99**
Янгийўл	0,16	96,90	116,79
Янгиер	0,27	77,58	94,33
Чирчиқ	0,14	76,62	95,57
Сирдарё	0,18	61,09	83,78
РАЙОНЛАР			
Қуйи Чирчиқ	**0,24**	**119,70**	**127,92**
Оржоникидзе	**0,07**	**101,56**	**140,34**
Юқори Чирчиқ	0,12	99,55	99,04
Чиноз	0,16	98,58	128,29
Ўрта Чирчиқ	0,17	88,24	107,34
Янгийўл	0,15	87,30	110,41
Янгиер	0,26	80,44	101,47
Пискент	0,18	81,36	97,48
Бўка	0,10	74,44	103,06
Бекобод	0,27	74,26	86,72
Сирдарё	0,20	68,62	97,52
Оққўрғон	0,11	62,11	76,40
Комсомол	0,16	60,29	79,69
Гулистон	0,15	48,20	63,19
Область бўйича	**0,18**	**78,09**	**98,38**

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„Унутилган соҳа"

Газетамизнинг 18 сентябрь сонида юқоридаги сарлавха остида танқидий хабар босилган эди. Хабарда Янгиер шаҳрининг барпо қилинганига 6 йил бўлишига қарамай, ҳалигача кўргазмали агитацияга яхши эътибор берилмаётгани, илғорларга бағишланган «Ҳурмат тахтаси» ташкил қилинмаганлиги, меҳнаткашларни руҳлантирадиган шиорлар, плакатлар, чақириқлар ҳамда қўлга киргизилаётган ютуқларимиз тўғрисида диаграммалар йўқлиги танқид қилинган.

Редакция Янгиер шаҳар партия комитетининг қуйидаги жавобини олди.

«Мақолада кўрсатиб ўтилган камчиликларни тугатиш юзасидан амалий тадбирлар кўрилди: олинган мажбуриятларнинг бажарилиши, Мирзачўлни ўзлаштириш перспективаларини кўрсатувчи панно ва плакатлар, шиор ва чақириқлар ҳамда 7 йиллик план тўғрисидаги рақамлар билан шаҳар кўчалари безатилди.

Партия ташкилотларининг секретарларига «Ҳурмат тахта» ларини тезда тартибга солиш топширилди.

Янгиер шаҳар партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири
ФАИЗИ».

„Судьянинг ўғли"

«Уртўқмоқ» рубрикаси остида газетамизнинг шу йилги сонларидан бирида юқоридаги сарлавҳа билан танқидий мақола босилган эди. Унда оҳангаронлик Мўмин Қаюмов деган бир йигитнинг ташкилотлар номини сотиб, ножўя ишлар қилиб юргани, отаси Муҳаммад Қаюмов ўғлининг бу ҳатти-ҳаракатларидан хабари бўлатуриб тартибга чақирмаётгани танқид қилинган эди.

Яқинда шу материалга Олмалиқ шаҳар прокурори В. Лисиннинг жавобини олдик. Жавобда айтилишича, газета материали Оҳангарон район комсомол комитетининг пленумида муҳокама қилиниб, М. Қаюмовнинг комсомол номига доғ туширaётган ҳатти-ҳаракатлари қаттиқ қораланган. Учет карточкасига ёзиш шарти билан унга қаттиқ виговор эълон қилинган, у пленум составидан чиқарилган. Мақола район партия комитетининг бюросида ҳам муҳокама қилиниб, унда кўрсатилган фактлар тўғри деб топилган. Муҳаммад Қаюмов халқ судьяси вазифасида ишлаб туриб, ўғлининг тарбиясига етарли эътибор бермаётгани кўрсатиб ўтилган ва у қаттиқ огоҳлантирилган. Прокуратура Мўмин Қаюмовнинг йўл қўйган хато ва камчиликларини бўйнига олгани, келгусида такрорламаслик тўғрисида қатъий сўз бергани учун район комсомол комитетининг кўрган чорасини маъқуллаган.

Уртўқмоқ

БЕБУРД

Оқни қора, қорани оқ қилиш Аҳмад акага ҳеч гап эмас. Бунинг учун унга тўрт варақ қоғоз-у, битта қалам кифоя.

Тунлари мижжа қоқмай ёзавериб, уйқусизлик касалига мубтало бўлиб қолди. Дастлабки туҳматномаларни ёзганда бисотидаги энг «зўр» сўзларни ишлатди, бўлмади. Ёлғоннинг миси чиқиб қолди. Бора-бора телба-тескари ёзадиган бўлди.

Мана, навбатдаги бўҳтонномадан парчалар:

«Бригадир Нозим Мирзаев колхознинг 1,5 гектар ерига қовун-тарвуз ва картошка экиб пуллаб олди... Агроном Одиловнинг 30 сотих олмазори бўлатуриб, бир гектар ерни ўзлаштириб олди.. Шундайлар колхозда 60—70 киши... Колхознинг 200 тонна азоти сотилиб кетди... Колхоз Бектемирдан 70 тонна пахта сотиб олди деган гап юрибди... (гап юрибди эмиш!)... Турғунбоевнинг «Победа»си, мотоцикли, дабдабали иморати, 40 та қўйи, 7 та йилқиси бор... Ерматовнинг «Победа»си, ҳашаматли уйи ўғирлик ҳисобига келган...»

Хуллас, ана шунақа гаплар. Энди буёғини эшитинг: Хат юзасидан жиддий ревизиялар бошланади. Ревизорлар, битта фактни қайта-қайта аниқлашади, ҳақиқатни очиш учун кўпчилик бош қотиради. Лекин натижа пуч, ҳамма хуноб.

Текшириш натижасидан кўнгли таскин топмаган ғийбатчимиз ревизорлар устидан «улар порахўр» деб яна ёзади.

Район меҳнаткашларига ўзининг «найзабоз»лиги билан отнинг қашқасидай маълум бўлиб қолган Аҳмад Муҳамадиевнинг кўзига ҳунук кўриниб қолган, «юлғучдан олиб юлғучга» солинган Нозим Мирзаев соф виждонли коммунист, юқори ҳосил устаси! У 110 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнердан «оқ олтин» топширган миришкор деҳқон! Коммунист Одилов ҳам шундай меҳнаткаш одам. Бошқалар ҳақидаги гаплар ҳам қип-қизил туҳматнинг ўзгинаси.

Аҳмад Муҳамадиевнинг бу дардга чалинганига анча бўлиб қолди. У дарднинг олдини олиб, тузалиш ўрнига борган сари авж олдириб юборди. Тил ўлсин, бесуяк. Унинг касалининг зўрайишига узун тили ҳам сабабчи бўлди. Аслида оғзи куйган одам қатиқни пуфлаб ичиши керак эди.

Ҳа, ҳа! 1957 йилда унинг оғзигина эмас, ичи-бағри куйган эди. Ўшанда ҳам бу бўҳтончи оғзига келганини бўғзига ютмай, Пискентни алғов-далғов қилган эди. Фактлар тасдиқланмади, шунда ҳам отдан тушди-ю, узангидан тушмади. «Текшириш керак» деб безрайиб тураверди.

Қўйингчи, Муҳамадиевнинг ҳар йили бир марта бўлар-бўлмасга бош қотириши турган гап. Афтинг қийшиқ бўлса, ойнадан ўпкалама дейдилар. Дил нопок, қалб ғаразгўй, ният бузуқ бўлса ахир бир кун бошга етади. Доим сўзидан иғво ва бўҳтоннинг қўланса ҳиди анқиб турадиган Аҳмад Муҳамадиев ўз кирдикори туфайли 1955 йилда партия сафидан ҳайдалди. Бундан ҳам оғирроқ жазо борми кишига!

— Бу одатни қачон ташлайсиз, ахир бу иғвогарликку?! — сўраймиз ундан.

— Асло туҳмат эмас, мана, янги материал, бу катта жиноят, — у бир варақ рўйхатни узатади.

Хатда кўрсатилган «гувоҳ»лар билан суҳбатлашамиз:

— Астофурулло! — дейдилар таажжубдан ёқа ушлаб. — ўлимдан хабаримиз бор, бу гаплардан хабаримиз йўқ.

Яна ҳижолатбозлик...

Ҳозир далаларда иш қизғин, ҳамманинг фикри-зикри етиштирилган «оқ олтин»ни тўла-тўкис териб олиш, планни бажариш. Аҳмад Муҳамадиев ишлаётган колхоз деҳқонлари ҳам меҳнат билан банд. У, бўлса... қўйинг, буёғини гапирмай қўяқолайлик. Колхознинг тузини ичиб, унинг ноз-неъматларидан эл қатори баҳраманд бўлатуриб, ҳалол меҳнат аҳилларининг юзига қора чапламоқчи бўлган, уларнинг тўқ-бадавлат турмушини кўролмай, туҳмат тошларини отаётган бир бебурднинг иши нима бўларди...

Агар колхоз ҳақида ёзмоқчи бўлса, тема тўлиб ётибди. Кунига давлатга 140—150 тонналаб «оқ олтин» топшираётган азамат колхозчиларнинг фидокорона меҳнати, колхоз ютуқлари, ҳақиқий камчиликлар тўғрисида ёзса бўлмайдими? Ана шулар ҳақида ҳақиқатни ёзаётган, матбуот саҳифаларида мунтазам кўриниб турадиган ажойиб қишлоқ мухбирларимиз бор. Улар газетанинг таянчи. Лекин гуруч орасидан тишни синдирадиган тош чиққанидек, «қишлоқ мухбириман» деб юзага кўпикдек чиқиб қолган Аҳмад Муҳамадиев пашшадан фил ясайдиганлардан.

Шунинг учун ҳам биз кўпчиликни огоҳлантириб қўймоқчимиз. «Мен мухбирман» деб кўкрагига уриб юрган Муҳамадиевнинг ёзган «материал»ларига ишонаверманг. Кишиларни, турли ташкилотларни ишдан қолдириб, район ва колхоз активларини беҳудага овора қилиб юрган бу вайсақининг хиргойиси тугаши лозим.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг техникэзапас қисмлари омборида мудирлик лавозимида пўпанак босиб ётган иғвогар А. Муҳамадиевнинг жилови тезроқ тортиб қўйилмаса, ҳали кўп кишиларни, ташкилотларни овора қилиши мумкин.

М. ИБРОҲИМОВ.

Қарға, бойўғли ва булбул

(МАСАЛ)

Бир кун кечқурун, навбаҳор
пайти,
Қарға қағиллади, ашула айтди
Ишга солиб бор ҳунарини.
Бойўғли очиб ўз дафтарини,
Катта йиғинда бошлади доклад:
— Ана бу қўшиқ, ана бу
санъат!

Қарға таланти ҳурматга лойиқ,
Қарға булбулдан хушхон,
халойиқ!

Агар бу сўзим эшитса булбул,
Ҳеч бир шубҳа йўқ, у қилар
қабул,

Булбул эшитди бойўғли сўзин,
Деди (ғазабдан у тийиб ўзин):
— Майли қарғани булбул деб
атанг,

Булбулга ҳатто устоз деб
сананг.

Ўйлаб топинг сиз минг чора-
тадбир,

Парво қилмайман. Чунки
барибир —
барибир-

Қарға қўшиғи ёқимли эмас,
Қарғани ҳеч ким «Бу — булбул»
демас!

* * *

Шундай тугади бу зўр можаро,
Аммо тарқалди тез қушлар аро
Бойўғли айтган шундай бир
миш-миш:

Булбул қарғага ҳасад
қилармиш.

Б. КАРАПЕТЯН.
(Арман шоири).

Р. МУҚИМОВ таржимаси.

Очилмаган парашют билан 24 километр

Стратосфера қаҳрамони ҳикоя қилади

1 ноябрь куни эрталаб Ватанимизда кўплаб чиқарилаётган «Волга» аэростати стратосферага — 25 километрдан кўпроқ баландликка кўтарилди. Унинг ичида иккита парашютчи учувчи — полковник Петр Долгов билан майор Евгений Андреев бор эди. Уларга стратосферанинг энг баланд жойидан ерга сакраш тўғрисида топшириқ берилган эди. Ўша куни ҳали мисли кўрилмаган жаҳон рекорди бунёдга келди...

* * *

Хизмат кўрсатган икки синовчи парашютчи, мураккаб касби бир-бирини яқинлаштириб юборган икки қалин дўст саҳар пайтида Заволжье районларидан бирига келишди. Лекин ҳозир шулардан фақат биттаси — Евгений Андреевгина қаҳрамонона парвознинг тафсилотлари тўғрисида бизга гапириб бера олади. Сакраши биланоқ юз берган ва илгари кўзда тутилмаган ҳодиса Долгов учун ҳалокатли бўлди. У ерга омон-эсон қайтмади.

Авиация уйи. Бугун журналистлар, учувчилар, парашютчилар парвозга бағишланган матбуот конференциясида қатнашмоқ учун шу ерга тўпландилар. Стратосферага штурм қилган қаҳрамон — паст бўй, жуссадор, малласоч, очиқ чеҳра, кўзларида бир оз маюслик акс этиб турган кишн парвоз тўғрисида бамисоли ўзининг кундалик ишига доир ҳодисалардан бирини эслаётгандек бамайлихотир гапиради, саволларга бамайлихотир жавоб беради.

— Старт олдидан қилинадиган одатдаги ишларимиз билан банд бўлдик. Кумушсимон учиш аппарати атрофида инженер ва техниклар, синоптиклар, врачлар парвона бўлиб юришар эди. Дўстим Петр Долгов билан баландликда асқотадиган анжомларимизни: қўнжи узун мўйна этикларимизни, гермошлемни қайта-қайта текшириб кўрдик, махсус қўлқопларимизни ростлаб қўйдик.

Соат 7 дан 44 минут ўтганда старт берилди. Бизнинг «Волга»миз ҳавога оҳиста кўтарилди. Биз турли бўлмалардаги ҳаво кирмайдиган жойда эдик ва приборларнинг кўрсаткичларини ерга маълум қилиб турардик.

Орадан икки соатдан кўпроқ вақт ўтди, биз баландликка чиқиб бўлганимизни Ерга маълум қилиб, «топшириқни бажаринг» деган буйруқ олдик. 25.458 метр баландликда эдик.

Иккинчи бўлиб сакраши лозим бўлган полковник Долговга ўзимнинг тайёрлигимни маълум қилиб, қўлимни шлемга қўйсам, унинг «оқ йўл, Женя!» деган овозини эшитдим.

Бир неча секунд деганда кемамиз кўзимга кўринмай қолди ва пастга қараб тушабердим. Қандай тезликда тушаётганлигимни аниқлашга ҳаракат қилдим. Оёғимга маҳкамлаб қўйилган барографга қарасам, 4,5 секундда минг метр пастлабман. Демак, соатига қарийб 900 километр тезликда пастлаётган эканман.

Чалқанча ётганимча тушар эдим. Бу жуда ноқулай — Ерни кўра олмайсан, лекин гермошлемнинг ойнаси музламайди. Ҳатто ойнани иситиб турган белбоғ батареяларининг иссиғи ҳам ҳавонинг шиддатли қарши оқимига бардош бера олмайди. Унинг ҳарорати 60 градус совуқдир.

Устимда гунафша ранг осмон бўлиб, сарғиш ранг энсиз бир чизиқ уни мовий ранг Ер устидан ажратиб турар эди. Парашютсиз тушишимнинг бир минути ўтгач ўзимни ўнглаб Ерни кўрдим. Баландлик учун мўлжалланган кийим сийрак ҳаво босимидан мустаҳкам муҳофаза қилар эди. Баландлик шароити нуқтаи назаридан қараганда, нафас олишим нормал бўлди. Бунинг маъноси шуки, қисқа нафас олиб, зўр куч билан нафас чиқарар эдим. Ерга қарасам, пастда квадрат шаклидаги экинзорлар, лентасимон Волга, унинг ирмоғи — Иргиз дарёси кўринди. Ўзим билан пуфланадиган қайиқ олмаганимни эслаб, сувдан четланишга ҳаракат қилдим. Ана шундай тезликда тушган пайтда ҳам бу иш қийин эмас. Ниҳоят, орзиқиб кутилган сигнални эшитдим — автомат ишлаб, баландлик 1500 метр эканлигини огоҳлантирди. 18—20 секунддан кейин парашют очилиши керак. Парашют Ердан 958 метр баландликда очилди.

Ерга тушишим билан миямга келган дастлабки фикр «Петрнинг иши нима бўлди экан?» деган гап бўлди. Программага асосан у скафандрда сакраб, парашюти дарҳол очилиши керак эди. Энг яхши дўстимнинг аҳволи ҳавода нима кечганини мени олиб кетган «АН-2» самолётининг учувчилари айтиб беришди...

Илм-фан йўлида, Ватан йўлида ана шу жасоратни икки қаҳрамон — Евгений Андреев ва Петр Долгов кўрсатдилар. Улар баландликда ишлатиладиган ускуна ва анжомларнинг энг янги нусхаларини бир неча йил мобайнида биргаликда синаб кўрдилар. «Восток» кемаларининг учувчилари Ерга омон-эсон тушганлиги учун совет кишилари кўп жиҳатдан уларнинг меҳнатидан миннатдордирлар. Уларнинг жаҳон миқёсидаги рекордлари Ватанимиз шан-шавкати йилномасини безатиб туради. Улар авиация соҳасидаги талантли спортчилар плеядасини тарбиялаб етиштирдилар.

Мутахассислар, врачлар, парашютчиларнинг дўстлари парвоз ҳақида гапириб, синовчининг санъати машаққатли эканини айтадилар, икки дўст босиб ўтган шонли йўлни эслайдилар. Қаҳрамон парашютчиларнинг устози хизмат кўрсатган спорт мастери Василий Романюк янги жаҳон рекордини рўйхатга олиш учун халқаро авиация федерациясига юбориладиган маълумотдан парчалар ўқиб беради. Евгений Андреевнинг 24.500 метр масофада парашютсиз қилган парвози 270 секунд давом этди. Планетамиз бундай парвозни ҳали кўрган эмас. Лўнда-лўнда битилган рақамлар замирида қаҳрамонларнинг жасорати ётади. Улар инсон ҳали кўрмаган жойлардан одамларга билим нурини олиб келдилар.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
(ТАСС мухбири).
Москва, 14 ноябрь.

Чет элларда нима гап

СИЁСИЙ КОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 15 ноябрь. (ТАСС). Қуролсизланиш масаласи билан шуғулланувчи 18 давлат комитети 26 ноябрда Женевада ўз ишини яна бошлайди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси XVII сессияси Сиёсий комитетининг кеча кундузги мажлисида 18 лар комитетининг ҳамраисларн В. А. Зорин (СССР) ва А. Дин (АҚШ) буни мажлис аҳлига эълон қилдилар.

Ироқ вакили Бирлашган Араб Республикасининг қуролсизланиш масаласига доир киритган резолюциясининг ўзгартирилган лойиҳасини ўқиб берди. Энди бу резолюция лойиҳаси 28 мамлакат делегациялари номидан тақдим этилди. Лойиҳада, Сиёсий комитет, сўнгра эса Бош Ассамблея беш моддадан иборат қарорни қабул қилсинлар деб таклиф этилади. Бу моддаларда ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги битимни энг қисқа муддат ичида тузиш талаб қилинган.

А. Дин 28 мамлакатнинг резолюция лойиҳасини маъқуллади. В. А. Зорин бу масала ҳақида ўз фикримни кейинроқ айтаман, деди.

Кечаги мажлисда Камбоджа, Ливан ва Боливия вакиллари ҳам сўзга чиқдилар.

Уруш хавфи йўқотилсин!

Бош Ассамблеянинг Сиёсий комитетида

НЬЮ-ЙОРК, 15 ноябрь. ТАСС мухбири **В. Петрусенко** хабар беради.

Ёппасига ва батамом қуролсизланиш идеяси жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидаги одамларнинг миясига кундан-кунга тобора кучлироқ ва кўпроқ сингиб бормоқда. Бу ҳол Бирлашган Миллатлар Ташкилотида айниқса сезилиб турибди. Бу ерда 110 мамлакатнинг вакиллари ҳозир Бош Ассамблея XVII сессиясининг Сиёсий комитетида ҳозирги замоннинг энг қизғин проблемаси бўлган қуролсизланиш проблемасини муҳокама қилмоқдалар. Сиёсий комитетнинг кеча эрталабки мажлисида Венгрия вакили Мод сўзга чиқиб айтдики, Венгрия делегацияси ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисидаги совет лойиҳасини тўла равишда қувватлайди. Бу план қуролсизланиш бошланиши биланоқ урушнинг асосий хавфини — ядро қуролини элтиш воситаларини ва бошқа мамлакатлар территориясидаги чет эл базаларини тугатишни кўзда тутади.

Венгрия вакили контроль масаласига тўхталиб айтдики, контроль қуролсизланишга мувофиқ бўлиши лозим. Агар қуролсизланиш амалга оширилса, ҳеч ким ҳеч қандай контролга қарши чиқмайди, чунки бундай контроль қурол-яроғларнинг емириб ташланганлигини, ҳарбий заводлар бузиб ташланганлигини қайд қила беради.

Югославия вакили Павичевич, Югославия ҳукумати қуролсизланишнинг энг дастлабки босқичидаёқ термоядро уруши хавфини тугатиш зарур деб ҳамиша ҳисоблаб келганлигини айтди. У, Куба теварагида рўй берган мислсиз тангликдан сабоқ олиш ва қуролсизланишнинг мутлақо лозимлигини тўла равишда тасаввур қилиш зарурлигини уқтириб ўтди.

Югославия вакили атомсиз зоналар вужудга келтириш масаласига тўхталиб, Рапацкийнинг Марказий Европада атомсиз зона вужудга келтиришни таклиф қилган плани қуролсизланиш соҳасида муҳим чора бўлиши мумкин, деган фикрни айтди.

Сурия вакили Тарази сўзга чиқиб айтдики, бутун дунё халқлари Н. С. Хрушчевдан миннатдордирлар, у, инсониятга тинчлик кераклигини ва халқларнинг тақдири билан ўйнашиш ярамаслигини тушунади. Кейинги вақтдаги энг хатарли тангликни бартараф қилишда Н. С. Хрушчев шундай роль ўйнадики, бунинг учун халқлар ундан миннатдордирлар. Бу масалада бош министр Хрушчев ва президент Кеннеди бир-бирлари билан келишганликларини ҳам халқлар тақдирладилар.

Комитетнинг эрталабки мажлисида Малайя ва Испания вакиллари ҳам сўзга чиқди.

Франкочилар Испаниясининг вакили Совет Иттифоқига қарши бир қанча туҳмат гапларни айтди. Жумладан, у, чет эл ҳарбий базаларини ҳимоя қилиб, бундай базалар «совет экспансияси»дан ҳимоя қилиш воситасидир, деб даъво қилди. СССР вакили В. А. Зорин жавоб бериш ҳуқуқидан фойдаланиб сўзга чиқиб айтдики, Испания дипломати бошқа мамлакатларнинг территорияларидаги чет эл базаларини ҳимоя қилаётганлиги бежиз эмас. Иккинчи жаҳон урушида Гитлернинг иттифоқчиси бўлган франкочиларнинг чирик режими Испанияда бўлган Америка базаларига таяниб жон сақлаб турганлиги бутун дунёга маълум. Американинг Испаниядаги базалари фақат ҳарбий мақсадларнигина эмас, шу билан бирга сиёсий мақсадларни ҳам кўзлаб қурилган базалардир. Франкочилар Испанияси вакилининг нутқи ҳам, деди В. А. Зорин, бошқа мамлакатларнинг территорияларидаги барча ҳарбий базалар тугатилсин, деб Совет Иттифоқи томонидан қилинаётган талабнинг асосли эканлигини яна бир марта яққол кўрсатди, чунки бу базалар фақат ҳарбий мақсадларнигина кўзламасдан, шу билан бирга сиёсий мақсадларни — чириган режим ҳокимиятини сақлаб туриш мақсадини ҳам кўзлайди.

Совет Иттифоқининг Ҳиндистонга техника ёрдами

ДЕҲЛИ, 14 ноябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда СССРдан Ҳиндистонга пармалаш установкалари, транспорт, геофизика, сейсмика ва лаборатория машина-ускуналари етказиб бериш тўғрисида шартнома имзоланди. Нефть ва газ қидириш ҳамда қазиб чиқариш ишларида Ҳиндистонга техника ёрдами кўрсатиш тўғрисида СССР ва Ҳиндистон хукуматлари ўртасида 1960 йил 16 июндаги келишим негизида ана шу контракт тузилди.

Контрактга мувофиқ Совет Иттифоқи машина-ускуналарни шу йилнинг декабрь ойидан юбора бошлайди.

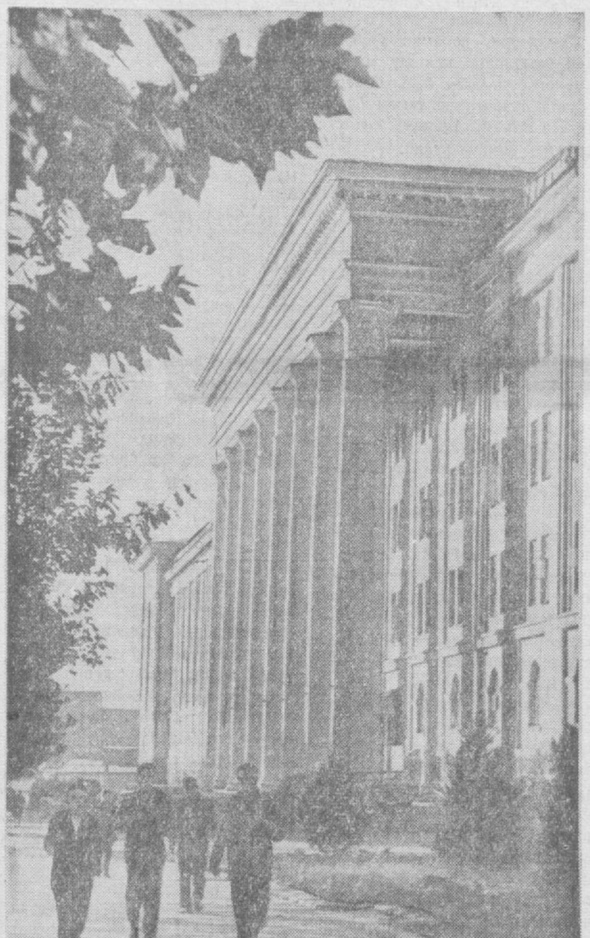

Бу ҳашаматли бино пойтахтимизнинг Навоий кўчасига ҳусн бериб турибди. Унга республика Маданият министрлиги жойлашган.

А. Тўраев фотоси.

БМТ Бош Ассамблеясининг XVII сессиясида

НЬЮ-ЙОРК, 15 ноябрь. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг иқтисодий ва молиявий масалалар билан шуғулланувчи комитети бугун эрталабки мажлисида савдо ва ривожланиш масалаларига бағишланган халқаро конференция чақириш ҳақида резолюция қабул қилди.

Бу резолюцияни ёқлаб 73 делегация, шу жумладан социалистик мамлакатларнинг делегациялари овоз берди. АҚШ, Англия ва «умумий бозор» мамлакатлари резолюцияга қарши овоз бердилар. 23 делегация овоз беришда бетараф қолди. Қабул қилинган резолюцияда халқаро савдо ва ривожланиш масалаларига бағишланган конференция 1963 йилнинг сентябридан кеч қолмай ўтказилиши лозим, деб кўрсатилади.

Бирлашган Араб Республикаси президентлиги кенгашининг мажлиси

ҚОҲИРА, 15 ноябрь. (ТАСС). Кеча кечқурун Бирлашган Араб Республикаси президентлиги кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Матбуотнинг бугун хабар беришича, бу мажлисда Ямандаги аҳвол муҳокама қилинган. Бирлашган Араб Республикаси президентлиги кенгаши яқинда Бирлашган Араб Республикасида сиёсий бошпана берилишини илтимос қилган иорданиялик уч учувчини Бирлашган Араб Республикаси ҳарбий ҳаво кучлари сафларига тайинлаш ва Соҳил Муҳаммад Ҳамзага авиация полковниги, Тахсин Фуод Саимга авиация капитани ва Ҳарби Ориф Сандуққа авиация капитани деган ҳарбий унвонлар беришга қарор қилди.

Бирлашган Араб Республикаси президентлиги кенгашининг мажлисида Бирлашган Араб Республикасининг ташқи савдоси масалалари, Ассуан тўғони қурилишидаги ишларнинг бориши ва бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
18 ноябрда
Ўзбек давлат эстрадаси солисти
ФАХРИДДИН УМАРОВНИНГ
КАТТА КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Муҳаммаджон Мирзаев**, солист **Тўхта Рисметова** ва ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Программани **Муҳаббат Мусаева** олиб боради.

Концерт кундуз соат 3 да бошланади. Касса эрталаб соат 11 дан очилади. Билетлар сотилмоқда.

19 ноябрда
Ўзбек давлат филармонияси халқ чолғу асбоблари оркестрининг
КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов**, солистлардан **Сора Шукурова, Мунаввар Давлатова, Тўхта Алихўжаева, Неъмат Қулабдуллаев, Баҳром Мавлоновлар** қатнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Удмуртия АССРда хизмат кўрсатган артист
ИВАН КУДРЯВЦЕВНИНГ
ажойиб айиғи **Гоша** билан
ГАСТРОЛИ

РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Константин Берман** ва қизиқчилар группасининг
ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ.

Тамоша кеч соат 7 яримда бошланади.

ТОШКЕНТ ЧИННИ ЗАВОДИГА
ускуна ремонт қилувчи 3, 4, 5-разрядли **слесарлар**, 4-разрядли **фрезерчилар**, 5-разрядли **токарь**, 4-разрядли **сантехника слесари**,
қолипчи, оправкачи, глазуровкачи, заборкачи касбларига ўргатиш учун **шогирдлар** (ўргатиш муддати 1—2 ой)
керак

Мурожаат учун адрес: Сағбон кўча, 30-тупик, 8-уй.

Телевизор
17 НОЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
Ўзбек тилида: 18.00 — **Концерт** (болалар учун).
Рус тилида: 18.30 — **Бугун халқаро студентлар куни**, 19.00 — Телевизион янгиликлар, 19.15 — **Марк Фрадкин қўшиқлари**, 19.50 — **Киножурнал** ва **Хавфли рейс** номли кинокомедия.
Ўзбек тилида. 21.30 — **Телевизион янгиликлар**, 21.45 — **Концерт** (пахтакорлар учун)
ИККИНЧИ ПРОГРАММА
Рус тилида: 17.55 — **Фрунзе телевидение студиясининг эшиттиришлар программаси**, 21.05 — **Тошкент янгиликлари.**

Театр
НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XI **Трубадур**, 18/XI да эрталаб **Олтин калит**, кечқурун **Кармен**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XI да **Номус**, 18/XI да кундуз **Имон**, кечқурун **Ревизор**. Кечки спектакль соат 7 да бошланади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XI да **Тошболта ошиқ**, 18/XI да **Икки билагузук**. Спектакль кеч соат 7 да бошланади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885 Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси
Р. 13952. Нашр. Р. 1724.